Ч. 25 (14.368). Львів, пятниця 5. лютого 1937. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Становище Італії та Туреччини до СССР та України.

ГОЛОСИ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Туринський щоденник „Ґазета дель Пополо" містить більшу статтю, присвячену італійсько-турецьким взаєминам на тлі середземноморського питання.

СССР, Франція та Анґлія — твердить італ. щоденник — не жаліла зусиль, щоби розсварити Туреччину з Італією. Франко-совітсько-турецька система, яку підтримував Париж, мала отворити для червоної армії шлях над Райн. Анґлія хотіла заанґажувати також СССР і Туреччину, щоб окружити Італію та отворити проливи для большевиків, які мали би здавити фашизм.

Італія перемогла, розсіваючи в Туреччині всі підозріння. Рівночасно Туреччина засвоїла собі, що небезпека грозить їй саме від большевиків — тому саме вона звернулася до Італії. На думку „Ґазети дель Пополо" між Італією і Туреччиною мусить дійти до порозуміння щодо свободи і безпеки у східній частині Середземного Моря. Італія визнає здобуті в Монтре права Туреччини до чорноморських проливів з тим, щоби вони ніколи не служили большевицькому імперіялізмові. **Врешті обом державам слід порозумітися щодо сумної долі України, Криму, Грузії й Азербейджану, що терплять від большевицького терору.**

Всіх, що дістали

Календар „Криниця"

на РІК 1937

і досі не вирівняли належитости за нього, просимо негайно вирівняти, пересилаючи гроші блянкетом П. К. О. ч. 504.060 — з дописною „Кр. 1937".

Вислід мілянських переговорів.

Урядовий комунікат.

Офіційний комунікат про розмови італійського мін. Чіяна з турецьким мін. Арасом, що відбулися вчора в Міляно, стверджує, що оба державні мужі обговорили загальні питання, справу дарданельського договору в Монтре і Середземного Моря. Розмови виявили, що між обома державами нема ніяких ріжниць поглядів, що навпаки — лучить їх взаїмне довіря. З огляду на це вони будуть співпрацювати над стабілізацією загального миру; оба міністри накажуть підчиненим собі урядам увійти у ближчий контакт шляхом нормальних дипльоматичних переговорів.

ІТАЛІЙСЬКЕ НАСВІТЛЕННЯ

Дипльоматичний редактор аґенції Стефані стверджує, що мілянські розмови починають нову фазу італійсько-турецької приязни. Всі питання, цікаві для обох країв, вияснено, нема ніяких непорозумінь, ані щодо східної частини Середземного Моря ані щодо турецьких суверенних прав до проливів. Виявилося, що італійські морські бази на Додеканезі мають виключно оборонне значіння — як для самого Додеканезу, так і для італійської плавби у східній частині Середземного Моря. Ремілітаризація Проливів — це наслідок абісинської війни, значить — турецька нація також скористала з італійської ініціятиви. Крім того Рим не квестіонує засади рівноправности.

Щодо евентуальної поїздки мін. Чіяно до Анкари ще нічого не постановлено.

Перше непорозуміння між японським урядом і парляментом.

Премієр Гаяші запропонував усім партіям, щоби знову відложити сесію парляменту даючи урядові змогу зревідувати фінансові проєкти. Після спільної наради **всі парляментарні партії виступили проти того**, жадаючи, щоби завішений 25. січня ц. р. парлямент зібрався негайно. Тимчасом цісар на внесок премієра відложив сесію сойму до 10. ц. м.

Міністер скарбу Юкі заявив, що ревізія фінансових проєктів уряду не буде торкатися кредитів на національну оборону.

Еспанська нац. фльота в доброму стані.

Як подає кореспондент „Таймсу" з Ґібральтару, до Альхесірасу причалили 3 нац. кружляки: „Канаріяс", „Балеарес" і „Альміранте Сервера". Вони в дуже доброму стані і — як говорять — мають між залогою дещо німецьких та італійських добровольців.

Як подає „Дейлі Геральд", в деяких колах у Ґібральтарі сподіються, що німецькі кружляки „Ґраф Шпе" і „Кельн" ескортуватимуть нац. фльоту в наступі на Малягу.

НА ФРОНТІ МАЛЯҐИ.

Червоні повідомляють, що вчора нац. війська заатакували відтинки Марбелля і Ель Бурґо, але червоні відкинули їх з великими втратами після незвичайно завзятих боїв. Положення обох військ не змінилося. Зате національне командування подає, що його війська знову перемогли червоних, займаючи важний просмик Пуерто дель Вієнто недалеко Маляґи. На інших фронтах важніших операцій не було.

НА МОРІ І В ПОВІТРІ.

Два човни, що мали очистити з мін вхід до пристані Більбао, затонули; правдоподібно вони самі наїхали на міни. Як подають червоні, 2 милі від Ля Геррадура появився нац. підводний човен, вистрілив кілька разів на беріг і відплив.

Червоні літаки — як подають з Валенсії — бомбардували фабрику гармат у Сан Фернандо під Кадіксом, двірець у Боаділлі та летунський майдан у Ґренаді. На фронті Маляґи червоні зістрілили 2 нац. літаки.

Нову револьту в китайській армії здавлено.

У Сіанфу дійшло було до заворушень, бо один полк з 6. армії Чансуліяна збунтувався, домагаючися, щоби негайно перервати всякі переговори з нанкінським урядом та негайно заатакувати урядові війська. Бунт здавлено після кривавої битви.

Малі справи Ліґи Націй в тіні великих подій.

Женева, дня 31. січня 1937.

96. сесія Ліґи Націй закінчилась, не принісши несподіванок та пройшовши без гострих суперечок. Її денний порядок обмежився властиво трьома більшими справами: Данціґу, Санджаку та еспанців, що скрилися по ріжних посольствах у Мадриді, звідки виволікали їх еспанські червоні. Перші дві справи в значній мірі полагоджено, третя полишилась відкритою. Успіх у справі Данціґу найкраще видно, коли порівняти бурливий, пересіяний інцидентами хід цієї справи минулого разу, з останніми нарадами. Ніяких поважних змін у данціґськім статуті властиво не зроблено, але, як кажуть французи, „тон робить музику", а наради в справі Данціґу велися в цілком приязнім тоні. Ті, які дивувалися, що президент данціґського сенату, п. Ґрейзер, прибув знову до Женеви, хоч і висловив минулого разу надію, що йому не треба буде робити цього, зрозуміли дуже скоро, що він стрінув у Женеві цілком іншу атмосферу і міг щиро подякувати міністрові Іденові та мін. Бекові за їх заходи в справі Данціґу. Надію, яку він висловив у своїй кінцевій промові, що не буде в Данціґу непорозумінь, можна вважати слушною не тому, що за непорушність данціґського статуту буде відповідати більше Комітет Трьох ніж високий комісар, а головно тому, що комісар буде інший і буде провадити іншу політику. Значіння полагоди малої самої по собі справи Данціґу полягає головно в тім, що вона означає поразку тих політичних сил в Европі, які використували цю малу справу для ширення алярмуючих звісток, що Німеччина готується перевести збройну окупацію Данціґу. Цікаво, що ці фантастичні звістки є монополем совітської та чеської преси.

Не здійснилися також надії московської дипльоматії, що справа Санджаку викличе загострення ситуації на Середземнім морі. Добуто в Женеві спільну платформу у цій справі. Представник Швеції, Сандлер, склав рапорт про тези цієї платформи, яка вдоволяє і Францію і Туреччину. Роля Ліґи Націй в Санджаку подібна в дечім до її ролі в Данціґу. Делегат, якого призначує Рада Л. Н. для Санджаку, має бути французької національности, але самоуправи турецького населення Санджаку це зовсім не обмежує. Полагода справи Санджаку відкриває вільний шлях для Туреччини в справі переговорів з Італією щодо Дарданелів. Треба думати, що ці переговори внесуть доповнення до трактату із Монтре, які інтересам Москви на Середземнім морі, зокрема в Еспанії, не цілком будуть відповідати.

Не полагодженою лишилася справа еспанців, що ратувались перед смертю у мурах чужинецьких місій в Мадриді. Порішено полишити полагодження цієї справи для безпосередніх перего

ворів між большевицьким урядом Еспанії та
державами, в місіях яких перебувають еспанські
втікачі. Полагодити справу цим шляхом очевид-
но не дасться, але вона буде безперечно погір-
шувати політичну ситуацію валенсійського уря-
ду в Европі. Дискусія в цій справі тяглася цілу
сесію. Провід в обороні нещасливих еспанців
мав представник Чіле, Едвардс; його підтриму-
вав представник Болівії та Еквадору. По їх боці
були очевидно всі ті держави, що дали еспан-
ським націоналістам у Мадриді захист у своїх
посольствах. Але ніяких примусових засобів
Ліга Націй проти еспанського уряду у Валенсії
не має. Наскільки-ж безнадійні переговори з ес-
панськими большевиками, на це вказує вже та
обставина, що в часі женевських дебат пред-
ставник большевицької Еспанії, Дель Вайо та
Літвінов заперечували навіть саме право дипльо-
матичних представництв давати захист втікачам
у своїх домівках. Посередництво шведського
представника, п. Унден, та президента Веліни-
тона Ку не дало ніяких результатів. На цьому
сесію замкнено.

Характеристично в усякому разі, що т. зв. совітська група в Лізі Націй мусіла цього разу обмежитись до самої лише оборони, і то не дуже успішної. Порушити справу еспанської війни в Женеві, ні Дель Вайо, ні Літвінов не зважувались. Кидалась у вічі цілковита відсутність французької підтримки навіть у справі еспанських втікачів у Мадриді. Можна думати, що англійські політичні кола стримували французький уряд від всякого виступу, який міг би загострити відносини з Італією та Німеччиною і відбитися некорисно на акті обмеження допливу добровольців до Еспанії. Дуже можливо також, що непевна внутрішня ситуація в СССР, про яку свідчать сучасні судові процеси, стримує московську активність на міжнароднім терені.

Політичне життя Европи пливе тепер мимо Женеви, обережно її оминаючи. Всеж, у Женеві помітні відблиски широких подій. Між цими відблисками помітне теж збільшення зацікавлення українською справою. Макабрична сензація московських судових процесів зацікавлення нашою справою лише збільшує.

М. Данько.

Хаос у Православній Церкві поглиблюється.

Волинь, в лютім 1937.

Якось у новій „Українській Ниві" вже під редакцією п. О. Ковалевського появилася була передовиця на тему церковної політики — щось у роді програмової заяви. Могло здаватись, що переможці у палатній революції проти П. Певного приступили до переоцінки цінностей та що вони осудили попередню діяльність свого лідера (і свою) і методи поведінки у церковних справах. Адже у тій передовиці була мова про соборний устрій Церкви та — (слухайте, слухайте!) — кілька слів про потребу визволення Православної Церкви зпід опіки світського уряду.

Цього раніше в органі ВУО не бувало, бо передтим „Українська Нива" єдиного винуватця поганих відносин у Православній Церкві бачила виключно у москалях і їх впливах. Відомо, що ці вічні балачки про москалів у церковній адміністрації ніколи не приносили ніяких конкретних вислідів у ділі розмосковлення Церкви та лишались лише пустими фразами. Вперше промовчування церковної політики влади робило вражіння, що завданням цих бідкань на москалів є створити димову заслону для сутніх ходів фактично вирішних чинників, є відвернути увагу українського громадянства від головної причини, через яку москалі досі мають у своїх руках церковну ієрархію. Спершу люди вірили у щирість „У. Ниви", однак швидко пізналися на тій грі і махнули рукою.

Аж одного гарного ранку читачі ославленої „У. Ниви" прочитали гострий випад проти архіеп. Олексія та чолового церковного діяча ВУО, б. сенатора й теперішнього секретаря волинської духовної консисторії — п. Власовського. Мовляв: вони нічого не роблять у боротьбі з москвським засиллям у Православній Церкві. Уваги по суті здебільша слушні. Але як пп. з „У. Ниви" заходяться біля санації цих відносин? Отож поруч з критикою названих осіб складають чолобитню воєвідській владі, яка з черги взиває до себе п. Власовського та його українських обвинувачів і в своїй присутності каже їм висварюватись! Справді: це мусіло бути видовище гідне богів!..

Ще пікантніше видовище вийшло, коли зі скаргами на опанування Церкви москалями ці мудрі українські церковні діячі звернулися до... митрополита Дениса. Начеб з місяця впали або не знали, що нема більшого ворога українських національних змагань, як саме цей [illegible], що не признає самого істнування національної окремішности українців. Дивно, що пп. Ковалевський і тов. нагло забули і про те, що митрополит Денис — фанатичний ворог українізації богослуження, а чейже богослужбова українізація це улюблений коник „У. Ниви".

З якою насолодою слухав скарг на арх. Олексія та на Власовського митрополит Денис, що він таку довгу та завзяту боротьбу за збереження в своїх руках волинської катедри та з якої зрезигнував лише після знаменитої почаївської події. Якщо п. Скрипник забув вже за Почаїв, то митрополит напевно памятав про нього, слухаючи доносів на Власовського та арх. Олексія з уст того самого Скрипника, що грав у почаївській демонстрації таку „почесну" ролю. Слухав митрополит та мабуть знову бачив себе на волинській катедрі. Виступ волинських українців проти волинських українців з покликанням на суддю — польської світської та московської церковної влади, — це справді неабияка спонука відграбувати у памяті аналогічні події з далекої-далекої минувшини, з часів ріжних Тетер, Кочубеїв і Розумовських. Мав теж митроп. Денис чудову нагоду пригадати собі, як то він колись при помочі ренегатів-галичан, ріжних Борецьких, або малоросів російської культури в роді Шиманова, перелицьованого з волинського таки землячка, на широку мірку продавав церковні землі та ліси на Волині. Радів митрополит, що і тепер виступ ще одної відміни українців значно наблизив його до бажаної мети, а вже безперечно сильно ослабив архиепископа Олексія та зміцнив позиції москалів у Церкві...

Ще й до другого претендента на волинську катедру і теж москаля побіг з жалями на московське засилля в Церкві п. Скрипник, що намагається взяти у свої руки керму церковної політики: до архиепископа поліського Олександра (Іноземцева). Цей архипастир — треба віддати йому справедливість — не такий запеклий московський

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" ч. 1.

НАТАЛЯ САС. 2

МОЛОДІ ДНІ.

Покінчення.

Війна в місті розгорталася на добре. З боків наступав твердий обруч крісів, з домів густо сипалися кулі. З пивниць вискакували щораз нові діти міста та вулиці, зі заходу підступали правильні полки, загартовані в бою. Проти них стояла горстка старих австрійських вояків, втомлених війною і троха молодих хлопців зі шкільної лавки. Декілька старшин, тут і там Січовий Стрілець. Вони наосліп вишколювали військово і національно ще не зовсім зрілу громаду. Не всі з тої громади стояли непохитно і певно, не всі мали незломну віру у перемогу. А з молодих, синів міських інтелігентів не було теж великої користи. Неодин батько прийшов у ті гарячі дні забрати сина до дому: „Ходи сину до дому, війна на добре зачинається". Горстка на Ялівці маліла, а обруч затискався.

Федько переходив разом з іншими вишкіл. Гостре поготівля, тривога перед новим і страшним — битвою держала його в постійній напрузі. До тогож жахливе почуття, що під ногами хитається земля, її крайчик звужується. Вночі стоячи на стійці (перший раз в житті Федько був уночі сам на дворі, та ще й на варті!) він боровся зі страхом і сумнівами.

А фронт корчився, обмежився до двох гостинців, що вибігали з міста. Одної кривавої ночі він підповз під касарню, гукнув вистрілами і загудів вибухами ручних гранат. Федько кинувся разом з другими до бою. Перший раз побачив кров, почув гомін битви і жах смерти. Тривогою стиснулося мале серце хлопчини. Стріляв, біг і падав, за ним сипалися кулі. Темінь ночі, метушня битви, розпачливий стиск у грудях.

Після битви — спокій. Лиховісний спокій у опанованій касарні. Хлопці розбіглися по лісу. Одні бігли на поля і назустріч селу, що крилося в лісі, другі поховалися по сусідних хатах, де хто попав, ще інші як цькований заяць до чужого вже міста. У тім місті в цю ніч тривоги неодна мати ломила руки за сином, що не вернутись йому переможцем.

Вже на вулицях замовкав гомін боротьби. Тільки деинде зрідка забреніла крісова кулька, як заблукана муха гостро співаючи в темені. Відбилася від стін та млісним плюскотом заскакала по хіднику...

Темінь, тривога... Роспука ненагородженої втрати, якої ніщо і ніколи не верне. Гризький біль поразки.

*

Федько пірнув у темінь лісу. Колиж почувся вже безпечний, прикучнув між хащами і ждав, заки все успокоїться. За той час ріжні супротивні думки хвилювали його майже ще дитячу душу. Куди йти? Що почати? Після першої жахливої невдачі захиталася і так нетверда Федькова віра в почате діло. Чи справді годен він своїми слабими руками виборoти волю, двигнути віками обважнілий покров домовини? Чи це не фантазія тільки і сон?

Студінь, ніч, зневіра....

Алеж з просоння втоми він бачить, на диво, своїх тектурових вождів. Гінденбурґ у сталевім шоломі веде їх, молодих хлопців на війну. А цісар Вільгельм здоровить, приклавши руку до шолома і показує хмару ворогів та вигукує: „Fürs Vaterland!" Це слово шумить біля вух. Федько прислухується до нього і щойно тепер починає добре розуміти його значіння. Алеж він зачинає розуміти, що не зірвали ще зі старою брехнею, заки станули до нового діла.

І рішає: „Вертаюсь до дому, нехай би що діялося! Знищу старих тектурових вождів! Спалю книжки, що вчили брехні! Віками вчили нас її! Але кінець тепер всьому!"

Здавалося, що Федько в невдачі обвинувачував свої тектурові фіґурки. Цілу злість обернув проти них. І рішився.

У далі стихав гомін вистрілів. Ніч, тиша, самота...

Федько вертався додому.

*

В місті темінь і лиховісна тиша. Якась нова, грізна, повна важливого змісту. Як на побоєвищі.

Федько прокрався непомітно до дому. Війшов блідий, стривожений, обризьканий кровю. Кріс поклав у куток, скинув плащ і шапку, сів важко на стільці.

— Вже по війні! — сказали спалені гарячкою уста і малий хлопчина заплакав гірко.

— Але кріс і набої сховайте мені, я не дам їх нікому!

Уже спав. Утома після жахливих ночей положила його назад у його хлопяче ліжко і твердий сон закінчив першу війну малого Федька.

Кріс спочив у пивниці під насипом картопель. Біля нього у скриньці ручні гранати і набійниця.

*

Вранці Федько знову став малим хлопцем
у куцих штанцях і хлопячій блюзці. Як і перед
війною, він стояв при кухні та пік картопляні
коржики собі на снідання. Тільки — заки при-
ступив до цього діла — кинув на ватру текту-
рових вождів і цісарів. Глядів, як горіли й звн-
валися картки книжки „Die hämmernde Front"
що вихваляла геройства німців на францусь-
кому фронті. Зловтішно глумився над тим усім
минулим, над тими военними казками, що вихо-
вали його, у „патріотичному" дусі. Так з тим
покінчено! Але що далі? Що далі?!

шовініст, як митрополит Денис. Але одночасно ні крихітки не здібний він до того, щоб відіграти ролю митрополита Петра Могили. Навпаки арх. Олександер вже густо пересипає свою російську мову польськими словами, але українського слова не зумів бідолаха ще ніодного навчитися. Арх. Олександер перший впровадив польську мову у внутрішнє урядування своєї епархії. Це у нього на Поліссі православні батюшки всюди почали викладати релігію шкільній **українській та біло-руській** дітворі **виключно по польськи** Колиж хтось замітить, що це сталось на вимогу влади, то треба спитати: а якеж було становище поліського архипастиря?!

Злі язики кажуть, що п. Скрипникові сподобалася щедра гостинність в архиерейському домі у Пінську та що в інтимній атмосфері за гостинним столом була вже мова не тільки про волинську катедру для нинішнього поліського архиерея, але й про теплу посаду на той випадок — п. Скрипникові. Можна зрозуміти людину, яка думає про чорний день, коли не буде вже посольського мандату. Але не хочемо підозрівати, що цей мотив грає ролю у таких штучках. Але чи в той спосіб реалізується програма боротьби за розмосковлення Православної Церкви?!

Для повноти образу слід ще згадати про оборону „нео-україно-нивцями" засади соборного устрою в Церкві. Адже соборноправність — найкращий засіб до націоналізації Церкви. Вже після згаданого „експозе" п. Ковалевського щодо напрямних церковної політики вийшла на світ постанова Св. Синоду про Епархіяльні Збори. „Діло" своєчасно зреферувало цю постанову, яка властиво цілковито ліквідує засаду соборности, бо згідно з цією постановою і саме скликання, і програма, і хід нарад, і рішення Епархіяльних Зборів — все це безапеляційно залежить від Митрополита. Ясно було, що після появи такої постанови тратять всякий сенс Епархіяльні Збори. І дійсно, ні в одній епархії у цьому році не чути про скликання Епархіяльних Зборів.

Очевидно, так само і на Волині. Спеціяльно на Волині з тактичних причин навіть небезпечно було скликувати представників від мирян, бо ці представники мусіли б заговорити про всі болячки церковного життя, а це митрополит Денис використав би лише як засіб у боротьбі за привернення собі волинської катедри. — Ось — мовляв — і паства незадоволена зі свого архиерея.

Очевидно, пп. Скрипники добре це все знають і розуміють, але вони вину того, що в цьому році не скликано Епархіяльних Зборів, звалили виключно на арх. Олексія. За ними в добрій вірі пішли й інші українці, що не знали, або забули про постанову Св. Синоду про Епархіяльні Збори. А треба знати, що ця постанова, яка цілковито узалежнює Епархіяльні Збори від митрополита, опрацьована не самим навіть Св. Синодом, лише це перший опублікований твір праці мішаної передсоборної комісії, в склад якої крім 3-х архиереїв входили, як відомо, начальник нац. відділу п. Сухенек-Сухецький, п. Потоцький, директор департаменту ісповідань, воєвода Юзефський та віцеміністр справедливости Сечковський. Чи дивуватись після того, що „Українська Нива" ні словечком не відізвалась про цю далекосяглу постанову щодо Епархіяльних Зборів, хоч вона перекреслює засаду соборноправности та надзвичайно скріплює позицію москалів у Церкві?! Пан редактор О. Ковалевський зробив міну, начеб нічого не чув про таку постанову. Але це не перешкоджує йому далі розписуватись про соборний устрій в Церкві та реалізацію цього устрою з поміччю світського уряду, не перешкоджує і далі горлати про боротьбу з москалями у Церкві.

Вислід усіх цих перипетій такий, що православний хаос тільки поглиблюється. Боротьба за волинську катедру триває далі. Через те й арх. Олексій та Власовський, борючись вже за особисту екзистенцію, роблять речі такі, які українізації Церкви далеко не помагають. Сваряться всі з усіми, а на цьому — звичайно — користають треті.

У місті панувала глуха тиша. Вулицями пробігали військові стежі та ряди неумундурованої міліції. Вони виловлювали тих, що не вспіли втекти, або сховатися. За хвилину стукали прикладами до дверей: сусіди повідомили, що Федько вернувся з війни як „озброєний українець". Казали одягатися і йти за собою. Шукали зброї. Перекинули все в хаті, пішли на горище та до пивниці. З жахом і тривогою гляділи Федькові сестри як кололи штиками між картоплі. Ще хвилина...

Федько відходив у полон. Його чорні, живі очі глянули з жалем на свіжі коржики. Вони прощали дитячі дні, йдучи назустріч життю і боротьбі. У ту саму мить Федько перевів їх зі запитом на сестру, що бліда стояла біля вікна. Вона всміхнулася і подала Федькові руку.

Відійшов.

*

Одного вечора, у лисинецькому лісі затарахкотів знечевя скоростріл і об стіни Яловецької касарні грянуло гарматне стрільно. Після цього прийшли дні боротьби довкола міста. На місто падали ґранати і шрапнелі, фронт раз зближався то знову відступав. Місто найшлося в облозі. Одного гарячкового дня, коли серед залоги виникла тривога і вона підготовлювалась до втечі — Федько ніким непомічений, вийшов із касарні у свому хлопячому одязі і пірнув між доми.

Увечір прокрався додому і застукав тривожно в двері.

— Я утік! Наші наступають! Принесіть мій кріс!

Нічого не помогли намови. Федько у довгих самотніх днях полону знову дозрів.

Під довгий батьків плащ сховав кріс, втиснув кашкет на голову і зник у повній темині вулиць. У його обережних і рішучих кроках не було вже нічого з хлопячої непевности та мягкости.

З польської преси.

Головокружні зброєння і -- голод у Совітах.

В краківськім „І. К. Ц." з 4. лютого ц. р. (ч. 35) появилася передова стаття пера М. Ліпського, кореспондента з Москви під згаданим наголовком, яка звертає увагу на дальший зріст велитенських зброєнь СССР з одного боку та нову хвилю і фермент між населенням з другого боку.

Автор звертає увагу, що негайно по недавнім зїзді совітів (рад) створено спеціяльний комісаріят оборони під проводом жида Мойсея Рухімовича; його заступниками є теж жид М. Каґанович, шурин Сталіна та польський комуніст Муклевич. Спеціяльний комісаріят створено тому, бо воєнний матеріял, що його доставили Совіти Еспанії, не здав іспиту. На думку штабу червоної армії морські збросння СССР є теж недостаточні. На дальші гарячкові зброєння СССР вказує найкраще новий воєнний буджет, на який преліміновано на 1937 р. 20 міліярдів і 102 міліони рублів. Якщо обчислити ще видатки на „оборону" в буджетах інших комісаріятів, виявиться, що **фактичний воєнний буджет СССР на 1937 р.** сягає 30 міліярдів рублів (курс 1. рубля менше більше 1 зол.). А що загальний державний буджет СССР преліміновано на 96.832,000.000 рублів, то військовий буджет у СССР теоретично сягає 30%. Отже на перший погляд нічого тут дивного, бо Франція, Японія, Німеччина і Польща теж видають менше більше 30% свого загального буджету. Але це звичайна омана тому, бо буджет СССР спирається взагалі на інших основах. Большевицький уряд черпає доходи зі знаціоналізованого промислу і тягарів громадян. Большевицькі збросння майже незалежні від привозу з закордону, бо ввесь промисл і всі сирівці є в руках держави. Їх експльоатація дуже мало коштує, бо робітничі платні не вистають робітникам навіть на життя, а до всіх фортифікаційних, дорогових, залізничих, лісних та інших важких робіт большевики вживають сотні тисяч політичних вязнів, головно т. зв. „лішенців", себто громадян позбавлених усіх прав, яких число доходить до 10% працюючого населення СССР. Це є ті безробітні, яких не признає офіційна совітська статистика. Більша половина військового буджету йде на технічне виеквіповання армії, головно на летунство. Одначе не зважаючи на велитенські зброєння боєздатність населення СССР постійно зменшається.

Але інакше не може бути. З терену надходять щораз то гірші вісти. В курських, вороніжських, тамбовських районах, на Уралі і в Казакстані почався формальний голод. Всюди панічна втеча з колхозів до міста. Село живе купованим хлібом. Нема паші і тому не зважаючи на заборони вирізують масово худобу. Хвости за хлібом творяться по містах і містечках уже по півночі. В околицях Саратова і Сталінграду теж голод і нужда на селі. На Україні нема круп і бульби. Із українських колхозів утікають селяни масово. Залізничі стації переповнені брудними й обдертими селянами.

Тому не зважаючи на удавану апатію і пасивність можна вичути щораз то більшу ненависть до уряду. Між робітничою молодю щораз то більше невдоволених. Але найбільшою небезпекою для мілітарних можливостей СССР є настрої резервістів, які по повороті з війська бачать лиш голод, нужду і безнадійність. Ілюзії до щасливого і радісного життя, що їх вбивали їм при війську, розвіваються. Страшна дійсність настроює їх ворожо до уряду. Тому ті европейські держави — кінчить автор — які свою закордонну або воєнну політику спирають на військовім союзі з СССР, стріне дуже тяжке розчарування.

——0——

Світла й тіни з Гуцульщини.

(Допис з Ворохти.)

Гуцули в зимі бідують загально. Нема ягід, грибів, нема праці. Деякі лише розносять і продають сушені гриби й ріжні гуцульські вироби. Бідаки сидять в обсипаних довкола снігом хатах, або частіше лежать під ліжниками. Лише маленька частинка гуцулів має працю в лісі, чи звозить зрубані ялиці до тартаку або до складу дерева. Там при праці, головно в тартаку, вівкають, якби заводили голосіння над смертю лісів, а високі світла в ночі на тартаку якби світили свічки на тризні. Заробляють дещо ще й ті гуцули, що мають коні і залубні. Навіть деколи замало є саней, коли є добра санна і можливо добрий „скірінг" (їзда на лещетах за саньми — лещетар тримається шнурка).

Але загально всі гуцули бідують, бо всі харчі мусять купувати, а деж тільки грошей набрати? Ще добре, що у Ворохті є крамниця Маслосоюзу, крамниця Центросоюзу й інші українські крамниці, які є тепер мірилом цін; дещо можна тут навіть дешевше купити, як на долах. І гуцули вже привикли до своїх українських крамниць.

Є бідаки гуцули, але є і богачі. Згадатиб бодай такого цікавого дуку богача Греджука у Ворохті. То богатир на цілу Гуцульщину. Він має більше, як сто коров і багато овець; має свою полонину. Стайні у нього бетонові, як у великих дворах. У стайні має водотяги і все в стайні чистить водою (соломи в горах нема). Ціла його загорода на другім кінці Ворохти за тартаком виглядає як двір. Доставляє все молоко до санаторії у Ворохті і то ввесь рік. Має він свою різню і свою мясарську крамницю у Ворохті (під чужою фірмою). Греджук не вміє ані читати, ані писати, але має шалену память; він має двох довірених (секретарів), один у крамниці, другий у господарстві. В родиннім життті не дуже має щастя. Одна його донька була в українській гімназії СС. Василіянок у Станиславові, але захорувала, стратила рік і тепер сидить дома.

М.

З життя Совітської України.

(За київським радіом.)

МІТІНГИ І МІТІНГИ..

Совітські радієві авдиції переповнені вістками про численні мітінги, які відбуваються по фабриках, колхозах, громадських і професійних організаціях та навіть школах. Змістом цих мітінгів на Україні є дві справи: 1) присуд у московському процесі; 2) приняття нової конституції Сов. України.

Про присуд у процесі Пятакова і тов. говорять усі з найбільшим вдоволенням. „Мудрий і справедливий це — мовляв — присуд на оскаженілих собак, зрадників батьківщини і прислужників фашизму". Разом із цим на мітінгах домагаються, щоби якнайшвидше поставити перед суд дальшу партію „зрадників", а саме: **Бухаріна, Рикова й Угладова.**

Найсумніше, що по кивку режисерії згори — мітингує і домагається дальших розстрілів також молодь і дітвора.

ВЕЛИКА ВИСТАВА УКРАЇНСЬКИХ МАЛЯРІВ У КИЄВІ.

В музею російського мистецтва в Києві при вул. Чудновського 9. відчинено виставу етюдів України і Молдавії. Виставлених є коло 1.000 робіт українських малярів і різьбарів.

РУСИФІКАЦІЯ УКРАЇНИ ПРИ ПОМОЧІ ПУШКИНСЬКОГО ЮВИЛЕЮ.

Як ми вже подавали — пушкинські свята зграя русотяпів на Україні вживає як засобу для імпонування українським масам величністю московської культури. Шевченківські дні ледви чи дорівнювали теперішнім „пушкинським дням" на Україні. Такі вислови як: геніяльний російський поет Пушкин — це наш великий радянський поет", або „народи СССР не забувають ніде за свого поета Пушкина" вказують, як нахабно прищіплюють усякі масковані комуністи, на ділі-ж приховані московські націоналісти, московську культуру народам, над якими вони затримали владу.

Пушкинські олімпіяди відбудуться між іншим по всіх українських школах. У Києві влаштовують зустріч дітей з українськими перекладачами Пушкина Миколою Рильським і Володимиром Сосюрою.

ПОМАРАНЧІ — ДАРУНОК ЕСПАНСЬКИХ ДІТЕЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

До Києва прийшов великий транспорт помаранч. Їх роздано по школах дітям, так як це зроблено недавно в Одесі. Діти очевидно з захопленням приняли цей дарунок, бажаючи, щоби діти еспанського пролетаріяту добились незабаром щасливої долі. Запрошено теж еспанську дітвору в гості до Києва.

Гірка булаб доля еспанських дітей, колиб вона стала подібною до долі дітей у Совітах! Очевидно, що той „дарунок дітей", це просто частина заплати червоного еспанського уряду за доставу зброї і харчів. Коли не стає в Еспанії золота, що його можнаб вивезти, то хай бодай — помаранчі!

В. Н—вич.

Еміґраційні справи.

НЕМА ЕМІҐРАЦІЇ ДО ФРАНЦІЇ.

Не зважаючи на остороги, по краю дальше ширяться неправдиві вістки про можливість виїзду до Франції. Багацько наших селян зголошується до Львова, щоб тут переконатися, що **виїхати до Франції** не можна.

Подаємо до відома, що виїзд до Франції можливий тільки на основі контракту праці або запотребування, надісланого із Франції. Вільних виїздів без тих документів нема і тому ніхто не повинен приїздити до Львова.

ХТО МОЖЕ ЇХАТИ ДО БРАЗИЛІЇ?

Дозволи на виїзд і поселення у Бразилії можуть дістати, на основі бразилійських **приписів**, тільки рільники, що є запізвані власником загороди і належать до його найближчої родини, або коли заключили з одним із кольонізаційних товариств умову в справі набуття наділу. Бразилійська влада видає на підставі тієї умови дозвіл на висідку у бразилійському порті. Висота готівки, потрібна на виїзд до Бразилії, залежна від умови, заключеної з кольонізаційним підприємством. Еміґранти не-рільники, родини або самітні можуть дістати дозвіл на виїзд до Бразилії, якщо предложать у консуляті між іншим докази, що мають на утримання 2.000 мільрейсів для дітей до 12. року життя і 3.000 для старших осіб.

ВИЇЗДИ РОДИН ДО КАНАДИ.

Реєстрація родин на виїзд до Канади з капіталом 1.000 долярів відбувається. Переводять її відділи Еміґраційного Синдикату. До родин можуть бути долучувані деякі категорії свояків.

Заінтересовані в еміграції повинні звертатись за інформаціями тільки до Еміґраційного Дому у Львові, вул. Вишневецьких 4.

Княжий „Дар Просвіті" — це фонд для всенаціональних виховних змагань. Не жаліймо жертв на „Дар Просвіті".

По широкому світі.

Британським амбасадором у Берліні стане мабуть сер Гендерсон, дотеперішний амбасадор в Арґентині.

У Палестині дійшло до кривавих сутичок між жидівськими робітниками соціялістами та сіоністами-ревізіоністами.

В Тунісі бедуїни уладили маніфестацію, домагаючися праці; є один ранений.

У Німеччині почався процес проти 20-ох комуністів, що розкидували протидержавні летючки.

До Мексика знову прислали зі Злучених Держав кілька літаків, які мають відплисти до Еспанії.

У британській палаті громад відбудеться інтерпеляція у справі урядової радієвої аґенції, що є під лівими впливами і тенденційно насвітлює комунікати про Еспанію.

—o—

Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ. 4

Українські політики

1907—1914. р. р.

ЮЛІЯН РОМАНЧУК.
у новому парляменті.

Цісарський патент скликав нововибрану Палату Послів Державної Ради на день 17. червня 1907. р. до Відня. Цей парлямент названо **парляментом народнім.**

Наш сеніор посол Юліян Романчук скликав українських послів з Галичини й Буковини на нараду до Відня на два дні перед першим засіданням Палати Послів, щоби створити одноцілий український посольський клюб. Та це не пішло так легко, якби здавалось, бо соціял-демократи Семен Вітик і Яцко Остапчук відразу вступили до соціял-демократичного клюбу з цілої Австрії, так що при нас мало бути 30 послів разом з пяти русофілами: д-ром Михайлом Королем, о. Василем Давидяком, Володимиром Куриловичем, д-ром Димитрієм Марковом і д-ром Николаєм Глібовицьким, а це останнє йшло тяжко. Остаточно по дводенних нарадах завязався наш одноцілий парляментарний клюб з 30 послів, бо русофільські посли признали **малоруську націю** та приймилися заступства й оборони інтересів малоруської нації для її самостійного розвою.

Ось такий клюб зорганізували ми більшістю голосів під проводом **Юліяна Романчука.** Посли Романчук і Василько тому дуже заходилися коло того, щоб русофільських послів до нас приєднати, бо клюб з 30 послів може мати сильніше значіння в парляменті і супроти уряду, а до того русофільські посли будуть нам у клюбі менше шкідливі, як поза клюбом. Це були міркування теоретичні, що вже в тодішніх відносинах не вдержались.

Проти цього, неприродно зліпленого діла зараз написало „Діло", що мабуть наші посли не схотять для пятьох русофілів торгувати чистотою нашої національної ідеї. А професор Михайло Грушевський написав відтак у „Ділі", що сформування українського клюбу у віденському парляменті булоб маніфестацією новочасного українського руху, маніфестацією єдности й солідарности українства австрійського і російського. Зновуж русофільський „Галичанин" закричав, що становище русофільських послів є зрадою „русской народной идеи"...

Вислід цієї русофільської комедії був такий, що зїзд мужів довіря русофільської партії у Львові в дні 15. липня 1907. р. приказав своїм послам „вибить изъ клуба русскихъ сепаратистовъ". У міжчасі відбув посол д-р Димитрій Марків свій дебют, бо зачав говорити в парляменті по російськи і на протести наших послів відібрав йому голос віцепрезидент Палати Послів д-р Жачек (чех)... Ось так **закінчився останній акт наших консолідацій з русофільським табором.**

Наслідком цього залишився наш **Український Парляментарний Клюб** під проводом голови Юліяна Романчука в такому складі: 17 націонал-демократів з Галичини, 5 націонал-демократів з Буковини і 3 радикалів з Галичини. Заступниками голови були: д-р Кость Левицький і Микола Василько.

Наш клюб вніс дня 19. червня 1907. р. в Палаті Послів державно-правну декларацію із заявою, що змагаємо до **національно-територіяльної автономії** та протестуємо проти розширення краєвої автономії, проти виїмкових законів для Галичини і зменшування нашого заступництва протизаконними виборами.

В дні 27. червня 1907. р. виголосив президент міністрів барон Бек **програмову промову** в народньому парляменті. Він заповів нову соціялістичну політику в користь широких мас народу і заявив, що політика заможних кляс мусить набрати змісту, що буде тісніше звязаний з добром народніх мас. Та як він сказав, що соціяльна демократія вийшла на денне світло парляментарної рівности, то деякі соціял-демократичні посли зачали кричати, що він не хотів тут бачити соціял-демократів. На це барон Бек відповів з місця, що так не є і він саме бачить їх радше в цій палаті, ніж поза палатою, колиб вони кидали камінням у вікна парляменту... Тоді в одну мить заспокоїлись соціял-демократичні посли, а розважний провідник союзу соціял-демократичних послів **д-р Віктор Адлер** став їх поучувати, щоб не робили дурниць у парляменті. Свою промову закінчив барон Бек словами апелю: Гуртуйтеся, панове, коло правління і його програмічесних змагань, чесних засобів і простим шляхом...

(Далі буде.)

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Карнавалові міркування.

В одному з попередніх чисел „Діла“ була замітка, що пані, які були запрошені до улаштування вечерниць у користь хворих емігрантів з Великої України, порадили собі так, що ті гроші, які вони витратилиб на „фризієра“, відсвіження суконок та на якийсь торт до буфету, склали до комітету, крім того запросили ще кількох своїх знайомих і так зложили суму, яка моглає бути з евентуального доходу з вечерниць. Цей вчинок, як гідний наслідування, примушує нас застановитись, чи не варто булоб так обмежити повінь вечерниць, раутів і балів, яка залляла карнаваловий сезон.

Найбільший тягар тих імпрез лягає на наші пані. Кожна має у карнаваловому сезоні бодай три-чотири „балі“, в яких вона мусить узяти участь. А це тягне за собою значні видатки. Треба бодай одної нової тоалети, до неї черевиків, панчіх та інших дрібниць. Старшу тоалету треба відсвіжити, докупити якусь квітку чи іншу прикрасу, переробити рукави, втяти „хвіст“ та інші поправки зробити і це теж вимагає коштів. Прийде сам „баль“, треба йти до фризієра, манікір зробити, тощо.Снігу багато, в балевих черевиках не підеш пішки — бери візника. Крім того треба теж про чоловіків одяг подбати і йому сяку-таку дрібницю докупити. А там до буфету щось дати треба і то так, щоб люди не осудили. І ось коли все те підрахувати, то вийде поважна сума кількадесять золотих, а за ввесь карнаваловий час то й сотку перейде. Ще коли в хаті є молода панночка, то якось можна ті видатки оправдати, а так ті всі вечерниці з мусу не мають просто таки сенсу.

Наші пані мусілиб над тою справою поважно подумати, бо є ще одна небезпека, що зробивши всі ті видатки і пустивши таку кількість гроша переважно в чужі руки, комітетові вині ще й ставуть перед прикрим вислідом — дефіцитом. І вийде, що з того користь мали тільки чужі, а свої тільки даремно напрацювались, натомились та нахвилювались.

Розуміємо добре, що молодь хоче забавитись і що їй це належиться. Та може можнаб було обмежитись одним-двома балями в сезоні, а решту краще перевести на дансінґи, куди можна піти й у візитовій чи навіть ліпшій спортовій суконці, або якимись родинними вечірками у скромній салі з невеликими витратами.

Звичайно ті всі балі чи вечерниці мають ще одну мету, а саме зібрати гроші на користь того чи іншого товариства. Одначе як вже сказано, часом замість прибутку буває дефіцит. І тут мабуть далеко мудріше булоб обложити себе цілорічним податком і пильнувати точного його виплачування, або стежити за точним виплачуванням членських вкладок — ніж висиловатись витратами впродовж одного-двох місяців.

Подаємо ці міркування на „Жіночій Сторінці“, бо саме наше жіноцтво має тут сказати найважніше слово.

Х. К.

Балачки про моду.

НА ЛЕЩАТА.

Лещатарський спорт спокусив вже не одну з нас, а цьогорічна зима приєднала цьому спортові мабуть не одну нову прихильницю.Та ці новички мають ще деякий клопіт з одягом на лещата, якого не справляли собі, або тому, що не знали чи таки справді пристосуються до того спорту, або вичікували, як то заповістьтся зима, чи буде досить снігу. Але зима добра, їздити на лещатах ми навчились і полюбили, а тому й одяг відповідний треба мати. Як же має бути убрана лещатарка? Рішуче не на параду, але практично. В спортовій практичній моді лише добрі, солідні речі придадуться і зроблять добру службу.

Перш за все білля. Найліпше є вовняне білля, бо воно добре втягає в себе піт. Блюзочка одноколірова, в „паси“, „крати“ чи взориста. Найліпше фланелева чи з легкої вовни. Фасон гладенький, без зайвих оздоб. Довгі рукави, комірчик до запинання. При виборі кольору треба памятати про інші барви нашого спортового убору.

Штани можуть бути або зовсім довгі, або коротші, що сягають лише за коліна. Практичні є штани довгі, а короткі добрі лише для тих, що вже довго і добре їздять на лещатах. Якщо десь собі й „сядемо“, а наслідком того приліпиться на ноги трохи більше снігу, то з довгих штанів сніг легко обтруситься і не дійде до ноги. При коротких штанах сніг наліпиться на панчоху і навіть коли вона груба вовняна, то сніг від тепла ноги розтане і ми ризикуємо, що ноги нам промокнуть на литках і змерзнуть. До довгих штанів не потрібно коштовних панчіх, вистарчать одні тонші скарпитки, а одні грубші. Поверх черевиків запинаємо маншету штанів і ми ґарантовані, що сніг не дістанеться до черевиків. Це важне для початкуючих.

До довгих штанів „вітрівка“ зібрана в пасі на гуму або камізелькова, або жакетик обтислий в бедрах, з паском.

Шапочку утачкуємо або виплетемо на дротах у відповідному до цілости одягу кольорі та такий, щоб і до обличча та очей добре стосувався. Дуже добрі тепер „коминярки“ чи „пільотки“, вони прилягають на вухах і взагалі добре охоронюють від вітру та морозу. Теж саме з рукавичками з одним пальцем. Їх барви достосовуємо до шапочки та скарпиток. Треба робити їх з грубої вовни не тільки для тепла, але й для того, щоб із них легко обтрушувався сніг.

До кишені вазеліну або якийсь крем і в дорогу..

НАШ ДІМ.

Сьогодні подамо вам, любі Читачки, кілька родів кімнатних рослин і спосіб їх плекання.

Дуже вдячною кімнатною рослиною є **аспарагус**. Розлогий, завсіди дає багато зелені і не дуже трудний у плеканні. Аспарагус найкраще розвивається у півтіні, або при східному вікні. Ніколи не повинен стояти літом на гострому полудневому сонці: зате зимою, коли сонце світить дуже слабо, добре вмістити аспарагус на сонячному місці. Літом треба його обильно підливати та часто скроплювати літньою водою.Зимувати треба рослинку в огріваній кімнаті, поміркованно підливати та рідко скроплювати. Молоді рослини пересаджуємо щороку, старші рідше, а все весною. Пересаджування конечне, коли бульви виповнюють вазонцик і дотикають стін та дна. Коріння, що виствє понад землю, слід при пересаджуванні прикрити землею, при чому кілька бульв можна усунути без шкоди для ростини. Вазоники треба брати не дуже то обширні. Найкращий склад землі для аспарагуса такий: три частини інспектової,одна частина листової, одна частина глини та одна частина піску з додатком роговини. На дно вазончика треба дати добрий дренаж. Старші ростини можна при пересаджуванні поділити.

Кімнатні папороти теж гарно прикрашують помешкання. Папороти це ростини, які вимагають багато водної пари в повітрі, тож за сухе повітря все дуже некорисно впливає на їх здоровля. За сухе кімнатне повітря теж некорисне і для людей. Тому в надто сухих помешканнях ставлять на печі або на кальориферах посудину з водою, щоб вона стало парувала. Крім того дуже вказаним скроплювати часто папороти.

Папороти треба перш за все охороняти перед гострим сонцем, якого вони не люблять, бо в природі все живуть у великій тіні. Безпосередньо на сонці можуть бути літом тільки вранці або вечором. Зате зимою дуже добре почуваються, коли їх поставити на сонячному місці.

Крім того добрий вигляд папоротей залежить від відповідного роду землі та від обильного підливання. Для папоротей уживати землі в такому складі: 1 частина листової, 1 ч. вересової, 1 ч. торфової, 1 ч. піску, а для старших ростин теж 1 частина глини.

—o—

З нашої хроніки.

БОРЩІВ. 26-го січня ц. р. відбулась в Борщеві жіноча анкета, на яку, не дивлячись на мороз, що доходив до 30 ст., зібралось багато сільського жіноцтва — представниць Секцій Господинь при „Сільському Господарі“. Деякі прийшли аж за 15 кільом. Жінки вислухали реферату представниці Централі „Сільського Господаря“ зі Львова п-і д-р Кононенко, а потім приступили до вибору Управи Філіяльної Секції Господинь в Борщеві. На голову тої Секції вибрали п-ю Воркунову. Решту праці в Управі Секції поділили між собою пані з міста та селянки з поблизьких сіл. Управа негайно приступила до праці і намітила плян праці в який входить улаштування курсу крою та шиття і домашнього та подвірного господарства. Цей курс почнеться у найближчих днях і триватиме три місяці. Крім того відбудеться довший курс куховарства з додатковими викладами з господарства та курс для провідничок Секцій Господинь, а також відбудеться кілька коротших курсів по селах для місцевого жіноцтва.

СТРИЙ. Краєве Т-во „Сільський Господар“ улаштовує в Стрию тримісячний господарський курс для сільських дівчат. Велика кількість запитів та зголошень свідчить про зацікавлення нашого сільського жіноцтва тими справами і каже про те, що слід подумати про організацію постійної господинської школи На чолі Ділового Комітету, який має заопікуватись справою на місці та до якого входять представниці і представники місцевих громадських та економічних організацій і установ, стоїть пані О. Бачинська, директорка „Маслосоюзу“. Курс почнеться 10-го ц. м.

—o—

Зі світа.

Жінки дипльоматки. В міжнародній політиці жінки грали все визначну ролю, але їх дипльоматичні успіхи звичайно приписували їх чоловікам. Але під сучасну хвилину вже багато жінок веде цю працю на власний рахунок. Девятнацять держав має вже своїх жінок-дипльоматок і то на високих становищах. Одні Злучені Держави П. Америки мають 16 жінок на становищах посолок, секретарок посольств, посольських аташе (дорадниць), консульок і заступниць консулів. І саме недавно довелось Злученим Державам відкликати з Данії свою посолку. Ця бабуся, що вже мае кількох внуків, вийшла в Данії заміж за молодого тамошнього старшину і данський королівський двір опинився в прикрому становищі, бо звичайно на різні королівські прийняття кличуть посла з дружиною, а тут невідомо, що мали зробити з чоловіком посолки, який був офіцером незначної ранґи. Як його трактувати? Чи як чоловіка посолки і таке призначити йому при столі місце, чи як малого офіцера? Щоб оминути тих незручностей і клопотів, мусіли Злучені Держави відкликати цю свою нестаріючу посолку з її становища.

Жінок на визначних дипльоматичних становищах мають також і такі держави як: Уругвай, Чіле, Болівія, Нікараґуа, Панама, Колюмбія, Бразилія, Канада, Еспанія, Фінляндія, Норвеґія, СССР, Болгарія, Портуґалія, Голляндія, Туреччина, Китай, Японія.

Жінки поліціянтки. Жіноча поліція в Европі стала вже майже денним явищем. Останніми днями в Югославії міністерство внутрішніх справ вирішило завести також жіночу поліцію на взірок французької та англійської.

Завданням жіночої поліції в першій мірі превенційні заходи, попереджуючі злочинність. Тут в першій мірі приходить під увагу догляд над проститутками та бездомними дітьми. Жінки поліціянтки мають стежить за моральним станом міста. Їх взивають також при переслуханню дівчат-злочинниць до 17 років. Жінки поліціянтки мають тужь саму організацію, що й мужеська поліція. Для підготовки їх до майбутніх завдань є спеціяльні школи і заведення.

В Парижі і Льондоні приймають до поліційної служби тільки молодих та гарних жінок. Вважають що саме вони можуть краще зрозуміти і пристосуватись до психольоґії тих, над якими мають догляд В Парижі і Льондоні жіноча поліція дуже популярна та зробила чимало значних прислуг. Можна побачити жіночу поліцію і на вулицях Львова, одначе не часто

—o—

Практичні поради.

Як перемо шовкове білля?

Сьогоднішнє жіноче білля за дороге, щоб можна було дати його прати служниці або фаховій пральні. Найкраще й найбезпечніше прати це білля власноручно. А це-ж не трудне. Треба лише знати, як за те взятись.

Найкраще є мило в платках. Його розварюємо та потім остуджуємо до літньої температури. Коли зббємо в мидниці густу піну, вкладаємо до нього плишу білля — самособою, що окремо біле, а окремо колірове.

Шовкового білля не вільно терти, його можна лише добре вижимати, а потім переполокати в літній воді — змінюючи її кілька разів, аж буде зовсім чиста. До останньої води добре додати тропіки оцту, або спірту й галуну. Потім, не крутячи, а лише легко витиснувши повісити білля здалека від печі, щоб поволі висихало.

Прасувати шовкове білля треба не дуже гарячим залізком, не безпосередньо, але через тоненьке сухе полотно або через шовковий папір.

Трикотового білля так як і виробів з волічки по випранні не треба ніколи вішати, бо витягається і тратить форму. Його кладемо просто на білому простиралі; так дуже добре висохне.

Коли хочемо прасувати трикотове білля, то робимо це через легке вогкий тонкий рушник і то не можна сувати залізком, а постепенно його притискати.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Клептоманія і крадіж.

БЛИСКУЧІ ШОВКИ. — ТАЙНИ ВЕЛИКИХ ПАРИСЬКИХ МАГАЗИНІВ.

Чи багато клептоманів?

Звідомлення париської префектури подають, що приватні агенти великих париських магазинів передали за останніх 2 роки в руки поліційної влади більше, як 2.000 злодіїв. При тому треба зважити, що в багатьох випадках магазини самі не виявляли прізвищ підозрілих осіб, або тому, що негайно на місці відбірали собі вкрадені речі, або родина „злодіїв" платила всі шкоди.

Визначний професор париської клініки Антом заявив на підставі своїх дослідів, що клептоманія в засаді незвичайно дивна й поширена недуга. Коли такі „хорі" злодії входять до крамниці, особливо жінки, не можуть вони опертися спокусі не схопити чогонебудь, що тільки навинеться їм під руки і швидко сховати. Також інспектор Льопос, який майже 40 літ служив у Люврі і беріг його памятки, звірився професорові Антомові, що за час своєї служби навіть у Люврі стрінувся найменше з тузином випадків клептоманії. Найцікавішим типом клептоманки була одна французька аристократка, яка мала правдивий магазин ріжних крадених музейних памяток. Її найбільшою приємністю було порядкування своєї збірки. Інша знову клептоманка мала дома в одній окремій кімнаті магазин шкірн. В тім магазині переважали жіночі торбинки. Один відомий математик ховав кожний предмет, хочби навіть безвартісний, який лиш попав йому під руки. Його берегла постійно жінка, яка мусіла ходити за ним крок у крок і найближчого дня відсилати всі „найдені" предмети. У тих колах, у яких обертався математик зі своєю дружиною, знали його слабість, але всі з неї сміялись, тим більше, що сам математик за хвилинку не памятав, щоб він сховав щонебудь до кишені і найчастіше дивувався, відки в його кишені назбирувалось стільки ріжних дрібниць.

Чому найбільше клептоманок.

Статистика подає, що 92 прц. таких лядових злодіїв це жінки. Пояснюють це доволі поетично, бо поліційні знавці кажуть, що ріжні шовки, батисти і тюлі найлекше хватають за жіноче серце. В тому є справді багато правди, одначе найважнішим чинником є те, що ті всі предмети найлекше сховати денебудь при собі.

Коли мужчину приловлять на крадежі у крамниці, то звичайно йде про якісь недорогі дрібниці: хусточки до носа, краватки, рукавички, комірці і т. п. Незвичайно цікаві відповіди таких злодіїв.

Перед париським поліційним судом ставав недавно один московський старшина-емігрант, який у „Бон Марші" набив собі повні кишені краватками. Коли агент приловив його на крадежі, відповів він холоднокровно: „Ґратулюю вам, пане інспекторе! Служба безпеки у вас знаменито зорганізована". За цю дотепну відповідь дістав він 6 місяців.

„Кареси".

Так називають у Парижі професійних злодійок, які всежтаки є у меншості. Майже всіх їх знає поліція і дуже пильно за ними слідкує. „Працювати" можуть вони тільки підчас найбільшого натовпу з відповідним успіхом. Коли починається іневентурна розпродажа, або коли великі магазини починають т. зв. „білі тижні" тоді починається жниво для „каресів", бо тоді можуть вони працювати майже незамітно.

Професійна злодійка звертає перш усього увагу на свою елеґантність. Вона старається виглядати завжди як багата провінціональна, яка полагоджує свої справунки. Постійно носить вона плащ і ходить завжди з ручною валізкою. Крім того має вона під плащем дві великі рукомі кишені, одну з переду, другу зі заду. Коли передня кишеня заповниться ріжними крадеными предметами, тоді злодійка іде таки в магазині до тоалети, обертає собі кишені так, що на переді має знову порожню кишеню і йде до дальшої „праці". Таку маніпуляцію відбуває вона кільканацять разів, поки не заповнить ще й валізочки.

Найчастіше працює така злодійка у спілці з двома або трьома товаришами. Їх завданням є відвертати увагу продавців і облекшувати працю головній злодійці. Найнебезпечнішою є пора від 12—2 пополудні, тому, що частина субектів має тоді полудневу перерву, а ріжні мідінетки і машиністки приходять під цю пору до магазинів оглядати вистави, або полагоджувати дрібні закупи.

Проворність крамничних злодійок „каресів" справді величезна й гідна подиву. „Свиснути" елегантне футро на очах продавців для них „хліб із маслом" — дитяча іграшка. Добичу з крадежі продають за 50 прц. вартости ріжним малим купцям-пасерам.

Перед кількома роками знайшли підчас ревізій в одній дільниці по ріжних кравцях, кушнірах, шевцях, доставцях білих товарів на 120 тисяч франків украдених в одному магазині „Троа Картірс".

Арештовані „кареси" мали банкове конто на великі суми грошей.

Принагідні злодійки.

Дуже багато є таких злодійок, що їм уже при першій спробі повинулась нога. В 1935 р. у „Самарітен" привели поліційному комісареві коло 2.700 злодійок, з того аж 2467 принагідних злодійок. Були це якісь дрібні міщанки, модистки, кравчині, жінки урядовців і робітників. Більшість із них зовсім не приходила з думкою красти. Спокуса зроджувалась щойно тоді, коли вони вмовили в себе, що контроля у крамниці не є зовсім гостра, і що це виглядає радше на дитячу іграшку сховати щонебудь під плащ. Одна пробує якийсь шаль, інша футряний комір і тільки виглядають такої хвилини, коли продавець звернеться до іншого покупця. Тоді вони не знають, що всюди близько крамничних ляд є скритки, де сидять агенти, які крізь замасковане віконце слідкують за покупцями. При дверях злодійку затримують, і агент просить її чемно, але рішуче піти з ним до комісаря, який має свою канцелярію також у магазині. Найчастіше відбуваються такі плаксиві сцени:

— Боже, що мій чоловік на те скаже?!

або:

— Мої бідні діти, якби знали!...

Спершу устійнюють, чи подана адреса правдива. Якщо це перший випадок, то записують імя злодійки і по переслуханні пускають її на волю. Колиж такий випадок повториться, тоді злодійка дістає 6 місяців із припиненням. За третім разом злодійка дістає у поліційнім суді рік із дочисленням припинених 6 місяців і мусить їх невідклично відсидіти. Крім того виселюють злодійку на 10 літ із Парижа.

Так виглядає проблема злодійства у париських крамницях, яка не ставить ясних меж, де в жінок починається злодійство, а кінчиться клептоманія.

Кінофільма.

КІНО В ЯПОНІЇ.

Мало кому відомо, що перше місце у фільмовій продукції під скількостевим оглядом займає Японія, а не, як видавалось би, Злучені Держави. Дарма, що закордонний ринок збуту японської фільми є розмірно дуже малий; зате запотребування фільми внутрі краю є незвичайно велике. Кіно творить для японців улюблену розривку; коли додати, що ціни вступів у порівнанні до наших доволі невеликі, тоді не дивниця, що японець переводить пересічно чотири години на тиждень у кіні. Програми зміняються там що кілька днів, а коли яка фільма не сходить з афіша два тижні, так це вже напевно небувала ревеляція.

У богатьох японських вирібництвах працюють безперервно цілий рік і як тільки викінчать одну фільму, мерщій починають накручувати другу. Завдяки визначній помочі уряду, що розуміє культурну та пропагандивну вагу фільми, японські виробництва, мають найдосконаліші технічні уладження, а їхня обслуга приучується в Голівуді.

У початках істнування японського кіновиробництва черпали режисери сюжети із клясичного театрального репертуару, якого змістом були геройські подвиги самураїв або народні леґенди. Згодом із приходом звукової фільми японці стали любуватися і сензаційно-кримінальними фільмами, і тепер, коли японська фільмова продукція є в повному розквіті, виробництва продукують песи всілякого роду, які мають задовольнити прихильників ріжних ділянок фільмового мистецтва. Побіч комедій та водевілів накручують у Японії ґанґстерські драми, любовні історії згідно з „голівудською рецептою". Проте японська публика вірна своїй традиції, все радо ходить на фільми з рідної побутовщини та минулого.

Незалежно від того „Бюро Туристики" й „Уряд Пропаганди" дають почин реалізувати цілу низку документарних фільм, які є призначені для закордону. Недавно повстали в Японії два великі виробництва, які спеціялізуються в актуальних репортажах, співпрацюючи з двома найбільшими японськими щоденниками поставили собі за завдання виперти заграничних кінорепортерів, які не знають місцевих відносин, тому часто перекручують японську дійсність.

Кінові салі уладжені в Японії із новітнім комфортом, нічим не уступають бродвейським кінотеатрам. Хіба тільки колірові лямпіони, що приковують до себе увагу прохожих, нагадують, що це Японія. (За „Кіном".)

ФІЛЬМОВА КОНВЕНЦІЯ.

В грудні м. р. приняв польський сойм конвенцію, яка влекшує виміну фільми із науковим та освітнім підкладом. Свого часу цю конвенцію підписали в Женеві 22 держави. Відноситься вона до фільм, що мають виразний міжнародній та виховний зміст і помагають познайомитись із завданням і діяльністю Ліги Націй. Крім цього конвенція займається фільмами, які відносяться до промислової техніки, наукової організації праці, наукових дослідів, популяризації знання гігієни, фізичного виховання і суспільної опіки.

—o—

Кінова хроніка.

Процес Радека і тов. фільмували й переслали до Варшави. Фільму дали до міністерства внутрішніх справ, яке вирішить, чи хроніку з того дивоглядного процесу можна буде показати публиці.

„Тарзанова втеча". Заголовок нової фільми на все актуальну тему Тарзанових пригод. Має це бути найкраща з усіх дотеперішніх того роду пес. Коли пересічний дохід із тамтих фільм приносив 5.100 долярів, то „Тарзанова втеча" дає пересічно 5.900 дол.

Нову фільму зі Щепком і Тоньком небаром накручуватиме польське виробництво. Сценарій пише Віктор Будзинський, режисер львівської „Веселої Хвилі". Він найкраще знає всі гумористичні можливости цих двох радіових комиків.

„Царський курієр". Напевно всі прихильники кіна памятають цю песу з доби німої фільми. Побачимо її ще раз у звуковику продукції „РКО Радіо". Ролю Строгова грає віденський актор Адольф Вольбрік.

Німецьке виробництво „Уфа" накручуватиме в сезоні 1937/38 велику пропаґандивну фільму п. н. „Творчість Адольфа Гітлера".

47 пес Шекспіра накрутили в Америці за останніх 26 літ.

В Шанґаю утворили при університеті окрему катедру кінематографії, що вишколюватиме режисерів, акторів і техніків.

Жінки більше хвилюються як мужчини.

Незвичайно цікаву розвідку опублікував один американець на прізвище Карльсон. У цій розвідці піддає він основній аналізі ріжні причини людської злости. На підставі власних дослідів і обсервацій у ріжних краях над причинами злости, приходить до висновку, що однаково серед усіх рас, всіх народів найбільший нахил до злости мають завжди жінки. Вони все найскорше попадають у лихий гумор. Жіночий пол, особливо від 40—60 літ легко хвилюється і скоро злоститься. Щодо білої раси запримітив Карльсон, що особи з темним волоссям виказують багато більше бойзливости, як люди з бльонд або каштановим волоссям. Також синьо- і сіроокі скорше хвилюються, як люди з темними очима.

—o—

З музичної хроніки в Німеччині.

НОВІ КОНЦЕРТИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

В останньому часі Любка Колесса дала кілька власних концертів по більших містах Німеччини, між іншим у двох найбільших німецьких центрах музики і мистецтва, у Мінхені та в Дрездені. І цим разом Любка Колесса здобула собі неподільно німецьку публику та критику. „Любка Колесса зачинає грати", читаємо нпр. у фаховій критиці в „Мінхенер Цайтунг", і вже з першої хвилини, як тільки з непереможною силою спадають Бахові органні фігури, захоплює нас і заворує. Токката, Ададжіо і Фуга змагаються вгору наче святиня і потрясають нас суворістю й величчю... А після цього Моцарт, чистенький, ніжний та запашний, наче снігові жемчуги... А тепер Шопен, пречудовий Польонез Фіс-моль, у такому грандіозному й пориваючому темпераменті виведений, як рідко коли можна чути! А що ж казати про вальси? Як блестять і горять ці так часто надуживані перлини, коли виходять зпід легкої та принадної руки пяністки! Дебіссі просто ошоломлює й окрилює інструмент усіми красками. А вкінці ще й Ліст, а потім надлатки. І Любка Колесса, така струнка й ніжна, що й не знати, звідки в неї те все береться, мусить раз-у-раз виходити й виходити. Це просто щастя бачити й переживати, до яких стрімких висот самостійного мистецтва і творчої майстерности добирається ця молода пяністка".

„ГОДИНКА МУЗИКИ" В БЕРЛІНІ.

Кожної неділі відбуваються в Берліні у прегарній салі „Зінгакадемі", в котрій колись збирав триюмфи хор Кошиця, високоартистичні концерти, відомі під назвою „годинка музики". Програму цих улюблених концертів виповнюють найкращі артистичні сили Берліна й загранці, що радо користуються цією салею, положеною в самому артистичному й культурному центрі Берліна, в сусідстві державної опери, університету, музеїв та б. цісарського замку.

З кінцем минулого місяця відбувся тут концерт пяніста **Ю. Турчинського** та скрипака **Ганса Діншеде.**

Пяніст **Ю. Турчинський** володіє гарними засобами техніки. Із вдачі він, здається, ніжний і перечулений, тому краще виходять у нього місця ліричні, ніж бравурово патетичні. В найкращому світлі показався він при відтворюванні Шопенової балади ґ-моль оп. 23, Ноктюрну Фіс-дур і вальса Ес-дур. В його дальшій програмі були ще інші композиції Шопена, нпр. Польонез Фіс-моль і Мазурки та Варіяції Ліста на тему Баха.

Скрипак Ганс **Діншеде** — це один з тих вибранців, яким доля дала здібність перемагати з великою легкістю труднощі тонові й технічні. Chaconna Баха звучала неначе на органах. Вишукані опальцювання і смичкові нюанси дали просто орхестральні тонові забарвлення. Моцартова Соната Б-дур на скрипку з фортепіяном пишалася грацією й елеґантністю, що така характеристична для цього композитора. Справедливість вимагає зазначити, що велику частину заслуги мав у цьому відомий і поза Берліном пяніст М. Равхейзен.

Е. ЦИМБАЛІСТИЙ У РАДІО.

Берлінське радіо передавало недавно сольовий виступ нашого талановитого музика-співака Е. Цимбалістого, що постійно співає у „Співацькім Ансамблю Ляві" й берлінськім радієвім хорі.

ТАНЕЧНИЙ АНСАМБЛЬ ДУО-КОЗЛО.

Восени минулого року прибула до Німеччини після трьохлітніх виступів в Італії, Швайцарії, Данії і Чехії українська танечна група Дуо-Козло, що, як бачимо з голосів преси, має добрий успіх і дає „оригінальні українсько-національні танці" непересічної вартости, взоровані на школі Авраменка, де згадана танечна пара здобула тонкове вишколення.

З. К.

Слово вдячного батька й педаґоґа.

Чому „Світ Дитини" є першорядним чинником виховання й освіти української дітвори?

Популярне й заслужене у нас видавництво „Світ Дитини" та журнал для молоді тої самої назви вступає вже у 18-ий рік свого існування та суспільної праці. Одно молоде покоління вже виховане на духовому й ідейному дорібку цього видавництва.

Загально знана це правда, що найбільшим скарбом народу є його діти, його молодь! Які діти, яка молодь, таке й майбутнє народу. Але цих дітей, цю молодь треба підготовити до майбуття, треба ввести в завдання батьків, треба виховати.

Виховання в нинішніх складних умовах життя є суспільною функцією, воно перестало бути тільки завданням і повинністю самої школи. Ціле кипуче життя, отже школа, дім, родина, всі громадські інституції мають виховувати сучасну дитину, сучасну молодь. Молодь мусить найти реальний контакт із життям. Інакше його не пізнає і не виховається!

Батьки, що посилають свою дитину до школи й на тому заспокоюють свою совість, думаючи, що вже тим самим сповнили свою повинність щодо виховання дитини, трагічно помиляються! Дитина має виховуватись не тільки у школі, але також і поза школою. Саме на це виховання треба звертати найбільшу й найпильнішу увагу. Треба вможливити дитині пізнати життя, змагання, радощі й терпіння народу, його потреби.

Суспільна функція виховання дітей послугується нині численними й різнородними педагогічними засобами. Найвидатніше місце між ними займають видавництва, преса й лектура для дітей і молоді. Не диво, що державні, багатші й культурніші від нас народи так запопадливо дбають про видавництва, пресу й лектуру для своїх дітей. Для прикладу вистарчить вказати на польську пресу й видавництва для молоді.

Наші видавництва для дітей, преса й лектура для молоді ледви в пеленках. Бідна вона обємом і тиражем. Впоперек шляху її розвитку станув найгрізніший ворог — байдужність і несвідомість народу, недоцінювання діточої преси й лектури, як могутнього засобу виховання.

Живий і трагічний свідок цієї правди — „Світ Дитини", який впродовж 17 літ крок за кроком, як віз на камяннистій дорозі, мусить перемагати ту нехіть батьків і здобувати собі признання. Тимчасом цей журналик заслугує на те, щоб стати найшанованішим гостем у кожній українській хаті, щоб стати найціннішим і найбільш бажаним духовим скарбом кожної української дитини.

17-літній духовий культурний доробок „Світа Дитини" просто величезний. Ідучи за новітніми педагогічними ідеями, за новочасними потребами виховання, спеціяльно за потребами виховання української дитини, громадив він свій виховний матеріял. Перше завдання того журналу — будити в українській дитині національну свідомість і патріотизм. Національну свідомість і патріотизм він розуміє як жертвенну службу народові й конструктивну творчість для його розвитку. Доцінюючи високу вартість традиції й авторитету, журнал дає молоді прекрасні зразки з минулого й сучасного життя для наслідування.

Знаючи правдиву вартість волі й характерів людей для добра національної спільноти, „Світ Дитини" ставить перед очі малим своїм читачам типи діячів, високі й чисті суспільні характери, що не руйнують, але будують. Розуміючи ціну індивідуальности, журналик заохочує її складати найкращі свої особисті й суспільні вальори на жертвеннику української національної спільноти.

Не забуває „Світ Дитини" й за фізичне здоровля молоді й такі суспільно-духові вартости як самостійність думки й чину. Але при тому національно-громадянська солідарність і дисципліна та почуття відповідальности за свої слова й учинки.

„Світ Дитини" впродовж 17 літ виховувала послідовно такий тип молодого українця, що міг би сміливо глянути просто в очі теперішнім складним і грізним умовам життя та втримати себе на його поверхні, як вартісний член свого народу.

Не можна не висловити на цьому місці признання видавництву за його становище в драживому нині в теорії виховання питанні: що вартніше — гуманістичне чи реалістично-природниче виховання молоді? Видавництво стануло на одинокому й розумному погляді, що обидва напрямки — гуманістичний і реалістичний — однаково вартні та взаємно себе доповнюють.

Для підходу українського громадянства до питання виховання дітей, характеристичне становище нашого вчительства: воно не підтримало масово „Світа Дитини", бо, мовляв, він не має апробати шкільної влади. Так, офіціяльної апробати досі „Світ Дитини" не мав. Але й не було офіціяльної заборони! Ходять чутки, що незадовго має прийти вичікувана вже давно „апробата". Побачимо, як зареагує на неї вчительство!

Коли вчительство ще сяк-так можна оправдати, то ніяк уже такого оправдання не найдемо для українських батьків! Чи їм також потрібна польська офіціяльна апробата? Для засобу виховання дітей?

На щастя, невтомний керманич „Світу Дитини" сам першорядний педагог та фаховий журналіст і письменник для дітей і молоді, п. Михайло Таранько, надто великий ідеаліст і занадто досвідчений громадянин, щоб зразитись первісними перешкодами.

І він довів до того, що „Світ Дитини" є вже нині фірмою широко відомою у всьому краю та по всіх осередках українського життя на чужині. „Світ Дитини" має вже своє видне місце в історії українського виховання та в історії дитячої літератури, займе теж передове місце — у вдячних серцях українських батьків, молоді і дітей. Автор цих рядків належить до ряду тих батьків і почуває своїм обовязком у цій формі прилюдно засвідчити для „Світу Дитини" свою пошану.

В хвилині, коли видавництво „Світ Дитини" робить чергову спробу знову поліпшити й поширити свою працю, треба порушити сумління українських батьків і матерей. Треба пригадати їм святу повинність чуйніше дбати про позашкільне виховання дітей.

Те, чого не може зробити школа, чого не можуть зробити батьки й матері, приголочені щоденною працею, турботами й злиднями, повинен у ділянці виховання української дитини зробити... „Світ Дитини"!

Педаґоґ і батько.

Уряд відповідальний за руїну Народнього Дому.

ЗА ОБНИЖКУ ПОДАТКІВ. — НЕЗРОЗУМІЛА ПОЛІТИКА ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

В середу 3. лютого ц. р. соймова буджетова комісія радила над буджетом міністерства скарбу. Референт пос. Голинський підкреслив, що загальна сума доходів у 1937-38. р. з публичних даний, себто податків і всяких оплат дійде до 1,922.000 зол., зі самих публ. даний 1.291.000 зол. Дохід з монополів зменшився зі 100 на 71% у порівнанні з 1928. р. Отже де платник сам може боронитися перед податком, там зменшує своє споживання і тому податок з монополів зменшився. Зате реальна вартість податків збільшиться у 1937-38 р. на 109% у порівнанні з 1928. р. Звернув увагу, **що податкові** залеглости доходять до 15 міліонів титулів, зменшилось теж число викуплених промислових свідоцтв з 465.000 у 1928. р. на 417.000 в 1936. р. і тому референт підкреслює, що **слід би обнизити негайно податки.** Але такого внеску не може поставити з огляду на рівновагу буджету, бо новий недобір буду довів би до нових податкових тягарів. Податкової реформи годі перевести, **бо нема двох** основних елементів: 1) докладної статистики вимірів, яка уможливила би зясувати собі стан пересунень у податкових обтяженнях і 2) дуже поволи поступає наперед праця над клясифікацією ґрунтів. Тому референт звертається до міністра скарбу, щоб приспішив ці праці. З черги референт обговорив видатки в буджеті та підкреслив, що **ніяких полекш для населення нема що сподіватися.**

НЕ БУДЕ ТЕЖ НІЯКИХ ПОЛЕКШ У СУСПІЛЬНИХ ОБЕЗПЕЧЕННЯХ.

При порівнанні видатків з 1927-28 до 1937-38. виходить, що звичайні видатки майже такі самі. Персональні видатки зросли з 629 міл. зол. у 1928. р. на 665 міл. зол. у 1937-38. р., річево-адміністраційні видатки зменшилися в тому часі з 88 міл. зол. на 68 міл. зол. Звернув увагу, що **задовження у порівнанні до 1927-28. р. страшен-**

но зросло і воно рішає про структуру буджету. Згадуючи про державних урядовців референт признав, що їх матеріяльне положення тяжке, але теперішнє тяжке положення державного скарбу не дозволяє на поправу їх положення. Заявив, що слід призадуматися над основною реформою емеритур. Опісля подрібно проаналізував буджет і запропонував зменшити адміністраційні видатки, кошти стягання податків і збільшити обіг дрібних монет, бо населення дуже збідніло.

Опісля довшу промову виголосив віцеміністр скарбу Гродинський і підкреслив, що рівновага буджету мусить бути вдержана. Теперішній буджет є зрівноважений і преліміновані суми вплинають згідно з обчисленням. Недописало лише державне підприємство залізниць, яке за 9 місяців вплатило замісць 76 міл. зол. лише 10% цієї суми. Заявив, що в Польщі є забагато урядовців і тому адміністраційні видатки збільшилися.

ГОСТРА КРИТИКА СКАРБОВИХ УРЯДІВ.

В дискусії пос. Кшечунович гостро критикував податкову систему, головно методи скарбових урядів. Скарбові уряди змагають за всяку ціну правдою чи неправдою витиснути гроші з податника. Промовець навів низку прикладів. І так в одній місцевости Сх. Галичини виміряли податникові спадкового податку від 6-моргового господарства аж 4.450 зол. По інтервенціях та рекурсах міністерство скарбу обнизило цю суму до 1.127 зол., під умовиною, що податок буде заплачений точно.

В іншій місцевости Сх. Галичини кошти самої оцінки 6-моргового господарства сягали 1.200 зол., а спадковий податок кілька тисяч зол. Наслідок такий, що вдовиця, якій доручили цей податковий вимір, збожеволіла, опинилась на Кульпаркові і там по кількох місяцях померла.

Пос. В. Целевич критикував персональну політику міністерства скарбу щодо українців. За австрійських часів часто було в ресорті скарбу поважне число українців і урядовців і службовиків. Тепер у цьому ресорті нема навіть 2 прц. українців. Промовець признає, що завдяки становищу мін. Квятковського є деякі сподіванки зміни покищо непомітні.

Пос. З. Пеленський обговорив податкову політику супроти українських кооператив. Незрозуміла теж політика воєвідського уряду у Станиславові всупереч Н. А. Т. Звернув увагу, що перед плаченням податків борониться не хто інший, лише скарбовий урядовець. Ним був колишній комісар Народнього Дому Бачинський, який допустив до велитенських податкових залеглостей і довів Народній Дім до руїни. Тому, що ком. Бачинський був державним урядовцем і виконував свої функції з доручення уряду, уряд повинен відповідати за його діяльність і відписати податкові залеглости. Пос. Дух: Бачинський не може боронитися. Так не робиться.

По дискусії приняли буджет міністерства скарбу.

Наступ на Маляґу.

ҐІБРАЛЬТАР, 4. 2. ПАТ. Райтер повідомляє, що національні війська повели нині сильний наступ на Маляґу з Марбеллї. На еспанській території довкола Ґібральтару національні війська зареквірували всі самоходи й автобуси до перевозу національних військ.

НАСТУП НА МАЛЯҐУ ВІД МОРЯ.

ҐІБРАЛЬТАР, 4. 2. ПАТ. Фльота національних військ, сконцентрована в Альжесірас до наступу на Маляґу, виїхала у східнім напрямі. Кружляк „Канаріяс" відплив учора до Севти, інші кораблі нині рано у напрямі Маляґи і Фуенхіроля.

ВІЙСЬКА ЧАН-СУ-ЛІЯНА ОБЄДНАЛИСЬ З КОМУНІСТАМИ.

ШАНГАЙ, 4. 2. ПАТ. Китайська аґенція „Сентрел Нюз" подає скупі вістки зі Сіян-Фу, бо урядові війська перервали телефонічну комунікацію з цим містом. Револьта комуністичних елементів армії Чан-Су-Ліяна довела до зближення вищих старшин цієї армії з командою нанкінської армії. Війська Чан-Су-Ліяна і Ліян-Гу-Чена відступають поволи на захід. Виходить, що генерали цих військ не відступили перед домаганнями комуністів.

ПАПА ВИЇДЕ ШВИДШЕ НА ВІДПОЧИНОК.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 4. 2. ПАТ. Кружляють поголоски, що папа задумує приспішити цього року свій виїзд до Кастель Ґандольфо і виїде туди вже в травні, щоб порятувати своє здоровля. Не відомо, що скажуть лікарі.

ШВЕДСЬКИЙ КОРОЛЬ У ПАРИЖІ, МІНІСТР У ГАЗІ.

БРЮСЕЛЬ, 4. 2. ПАТ. Шведський король Ґустав відїхав нині рано до Парижа.

БРЮСЕЛЬ, 4. 2. ПАТ. Шведський міністр закордонних справ Сандлер виїхав до Гаґи, де вестиме переговори з премієром Колійном і міністром закордонних справ Грефом.

—o—

ТУРЕЧЧИНА ДОСТАВЛЯЄ БОМБИ ГРЕЦІЇ.

АНКАРА, 4. 2. ПАТ. Одна з турецьких фабрик підписала умову у справі достави бомб до Греції за півтора міліона турецьких фунтів.

—o—

ЛІНДБЕРҐ ЛЕТИТЬ ДО АФРИКИ.

РИМ, 4. 2. ПАТ. Полк. Ліндберґ відлетів нині пополудні до Триполісу, де буде гостем марш. Бальбо.

НОВИНКИ.

— **Концерт „Сурми".** Пригадуємо, що Т-во „Сурма" улаштовує нині 5. II. в год. 7.30 у театрі Ріжнородностей концерт народніх славянських пісень. Програма цікава, бо будуть виконувані вперше у нас народні пісні всіх славян і дадуть пізнати слухачам характеристичні ріжниці пісень поодиноких славянських народів. Будуть теж виконані Т-вом „Львівський Боян" перший раз у Львові наші українські пісні з Полісся і Лемківщини в укладі М. Колесси. Останкі дешеві карти вступу набувати в Союзному Базарі. Звертаємо увагу, що підчас виконування останньої точки (гимн славянських народів) вставати не треба.

— **Академічні Вечорі у Львові.** В неділю, 7. ц. м. в год. 18 відбудеться в салі „Української Бесіди" у Львові (Рутовського 22) виклад на тему: „Проблема меншин у світлі католицької науки". Прелеґент: о. д-р Л. Глинка.

— **В Українськім Науковім Інституті в Берліні** відбудеться 5. ц. м. год. 8. веч. виклад проф. В. Садовського з Праги на тему: Напрямні кольонізаційної політики в СССР.

— **Просфори.** В цю неділю, 7. лютого, уладжують Просфору такі установи у Львові: Т-во Українських Ремісників і Промисловців „Зоря" у власній домівці при вул. Вірменській ч. 25. в 12. год. вполудне; Т-во українських дозорців і домашньої прислуги „Воля" при вул. Гавзнера ч. 9. в год. 3-ій попол.; Кружок „Рідної Школи" УПТ. у Левандівці при вул. Широкій ч. 15. в год. 4. попол.; Кружок „Рідної Школи" ім. Грінченка при вул. Городецькій і Кружок „Рідної Школи" ім. Шашкевича, Середмістя спільно у малій салі Муз. Інституту при вул. Шашкевича в год. 5. попол.; читальня „Просвіти" на Знесінні Старім в год. 5. попол. у домівці читальні; Комітет будови церкви СС. Василіянок у Львові, Потоцького ч. 95, в год. 5.30 попол.; читальня „Просвіти" на Жовківському при вул. Мартина ч. 9, в год. 6 вечором.

— **Українські пісні в радіо.** В понеділок, 8. ц. м. від год. 18—18.30 радіостація в Кошицях буде передавати українські пісні, які перед мікрофоном тієї радіостації відспіває хор читальні „Просвіти" в Нересниці, під проводом учителя п. А. Буркацького. Авдиція обіймає: реферат п. А. Буркацького на тему: „Українські народні звичаї" й низку пісень, а саме: „Ой, рано, рано", „Поміж трьома дорогами", „Ой ходить цренко", „Чорнушко — душко", „Дума про Почаївську Божу Матір", „Гандзя", „При долині мак", „Тихо-тихо Дунай воду несе", „Ой, гаю мій, гаю" й „Птичий хор".

— **Незвичайний скок температури** наступив у цілій Европі у звязку зі зміною напряму вітру. Південно-західний і південний вітер приніс масу теплого повітря, яке спричинило наглий зріст температури. В середу нотовано в Льондоні +10, Парижі +8, Берліні +3, у Варшаві +1, Луцьку —3, Тернополі —5, Заліщиках —6, Коломиї —4. В четвер було у Львові +3, подібно в цілому краю. На основі барометричних бюлетинів можна надіятись дальшої лагіднішої погоди.

— **Резервові підстаршини на протиукраїнському фронті.** У Львові відбулося зібрання „Кола резервових підстаршин" при участи 280 членів і делеґатів військової та адміністраційної влади. Після вибору управи т-ва переведено дискусію, в якій м. і. заявили свою готозість до оборони „ойчизни" перед українцями (?). В принятій резолюції запротестували проти переходу земельної власности в українські руки і рішили звернутись до урядових чинників з відповідними домаганнями.

— **Жахливий злочин алькоголіка.** Слідство у справі злочину о. Коленського в Самборі ствердило, що критичного дня пополудни він пив дві години в шинку Ґенсля при вул. На Оболоння, після чого вернувся до дому. Незабаром прийшов там його свояк, абсольвент ґімназії Юліян Дранович і при звуках патефону розпочалася знову пятика. Випили кілька літрів горівки. В домі находилась крім того 13-літна сестрінниця о. К., учениця Людомира Кійко, що була у нього на станції та її сестра Ольга, що прийшла її відвідати. Служниця Юлія Дидик перебувала в кухні. Коли нестало горівки, Дранович пішов купити новий запас алькоголю. На дворі він, будучи зовсім пяним, упав у сніг, звідки забрали його до недалекої касарні, де прочуняв пізним вечором. Тимчасом о. К. добув револьвер і викрикаючи, почав відгрожуватися присутним дівчатам, при чому ледви держався на ногах. У такому стані хотів вийти на двір. Коли служниця Юлія заступила йому дорогу, він стрілив їй ззаду в голову і положив її на місці трупом. Тоді обі сестри Кійківні счинили крик, який почув сержант Микола Кардах, що мешкав у партері того самого дому. Він побіг на гору і побачив трупа, що лежав серед крови, о. Коленського, що сидів пяний при порожних фляшках і двоє дівчат, що переляканi тулилися в куті. Тій несамовитій сцені пригравав патефон якесь танго. Арештований о. К. протверезився щойно на другий день, переспавшись в поліційнім арешті. На запит, чому застрілив дівчину, відповів, що нічого не памятає. Його відставили до слідчої вязниці.

— **Підвищили кару.** Окружний суд у Львові розглядав справу д-ра Северина Козака, співвласника камяниці при вул. Ґенінґа, засудженого на 1 рік вязниці за те, що натягнув багато людей на кавції в сумі кількох тисяч, обіцюючи їм фікційні посади дозорців у своїм домі. На відкличу від цього присуду вийшов кепсько, бо апеляційний трибунал підвищив йому кару на 2 роки вязниці.

— **Крадіж на дансінґу.** В міському касині у Львові стався незвичайний випадок. Підчас дансінґу одна пані перебувала в буфетовій салі в товаристві кількох мужчин. Нараз її попросили до танцю і вона забула на столику свою торбинку. Побачив це один з мужчин, що стояли побіч, і сховав торбинку до кишені. Це знову побачив кельнер і коли власниця торбинки вернулась і вчинила крик, повідомив її про все. Незнайомого мужчину попрошено до секретаріяту і при ревізії знайшли у нього торбину. Справою занялася поліція.

— **Сільська траґедія.** В Березові Нижнім пов. Коломия 22-літній Микола Неґрич застрілив з кріса свою маму Марію і сестру Розалію, після чого пробив себе на смерть ножем.

— **Кривава любовна траґедія** розігралася в Кривчичах під Львовом. У бідної халупниці Катерини Бодакової служив за наймита 28-літній Микола Попик і залюбився в її замужній доньці Антонині Немирецькій, що не жила зі своїм чоловіком. Немирецька була від нього 6 літ старша. Попик був дуже заздрісний за неї і докучав їй своїми докорами. Тоді Антонина разом з мамою рішила його позбутись і вимовили йому службу, приймаючи на його місце іншого наймита. Однак Попик не хотів відійти і мешкав дальше в їх стайні. Врешті доведений до розпуки вліз до кімнати і в часі, коли Антонина мила посуду, порізав її ножем у шию, а потім зарубав сокирою на смерть. На крик мами збіглися сусіди, а тоді Попик відобрав собі життя, підрізавши бритвою горло.

— **Жахлива самоходова катастрофа** склалася на шосі під Познанем. Самоходом вертався із забави власник дібр ґр. Маґнус Шак, німець, у товаристві своєї 24-літньої жінки, 27-літньої приватної вчительки Рут Геґе і 22-літньої санітарки Люїзи Ляйде. З невідомої причини, самохід, яким кермував ґр. Шак, віхав з цілим розгоном на придорожнє дерево. Наслідки були фатальні. Віз розбився на шмаття, а пасажири тяжко поранились. Ґр. Ша

...кові поломило обі ноги, розірвало легені і потовкло на цілому тілі, такщо він помер, перевезений до шпиталю. Його жінка вийшла з тяжкими внутрішніми ранами, санітарка Ляйде зі зломаною ногою, а вчителька Гедґе потовклася на цілому тілі. Ґр. Шак полишив четверо малих дітей.

— **Побережник панського ліса вбив молодого селянина.** 18. січня ц. р. перед самим Богоявленням склалася жахлива подія в селі Заболотівці, пов. Чортків. На полі, недалеко ліса, власности гр. Лянцкоронського, побережник Катан допав молодого селянина Антона Доскочинського, що мабуть хотів набрати собі дров у лісі, і так побив його прикладом рушниці по голові, що побитий до 8 годин стратив життя. Хоча самовільне забирання дерева з ліса є карігідним вчинком, але більш каригідним є самосуд згаданого побережника! Цей звірський вчинок заслугує на ще більшу кару. Слід зазначити, що побережник Катан має за собою сумну історію подібних подвигів у минулому. Трагічна подія з Доскочинським незвичайно схвилювала доокотичне населення та викликала велике негодування тим більше, що дикий побережник після переслухання перебуває на волі та має лишитись дальше на свому становищі. Тільки вже не тут, а в добрах гр. Лянцкоронського в Комарнянщині. А може все таки займеться ним прокуратура!

— **Радіо кермує кораблем.** У Франції приступають до будови корабля, який буде кермуватися автоматично при помочі радієвих хвиль і може обійтися без залоги. Корабель будуть уживати перш усього до вправ у стрілянні з гармат воєнних кораблів.

— **Катастрофальна посуха в південній Америці.** Як повідомляють з Ріо де Жанейро, в бразилійській провінції Чеяра безліч фармерів стало жертвою катастрофальної посухи. Фармерам і їхнім родинам грозить голод. Кілька тисяч фармерів покинуло свої оселі і переселися до міст.

— **Когут чи курка.** Науковий світ цікавиться віддавна проблемою зміни пола. Японський вчений, проф. рільничого виділу токійського університету, д-р Кіоші Масуі оголосив недавно, що після багатьох проб і досвідів удалось йому рішити цю проблему. Він винайшов спосіб перемінювати когути на курки і навідворот. Якщо це правда, то був би це великий крок, що наближує науку до повного вияснення сути полу не тільки звірят, але й у людей. Кури, які д-р Масуі перемінив на когути, не ріжнилися нічим від правдивих когутів. Якщо мені вдасться перевести подібні експерименти на звірятах ссавцях, — каже д-р Масуі — недалекий буде час, коли люди зможуть довільно вибирати собі пол.

— **Схопили американського лікаря.** З Ню Йорку повідомляють про новий випадок схоплення, якого жертвою став тим разом лікар д-р Дейвіс. Його покликали в ночі до пацієнта і відтоді всякий слід за ним загинув. Тепер родина лікаря дістала письмо, в якому ґанґстери домагаються окупу 5.000 долярів. Повідомлена про це поліція зловила автора листу, якогось Кеніона, що признався до схоплення лікаря, але не хоче сказати, що сталося з лікарем, ані зрадити місця його побуту.

— **Боротьба з алькоголізмом в Австралії.** Австралійський парлямент видав закон, на основі якого висилатимуть непоправних пяниць на острови Ротарова і Пакатоа. Перший остров призначений для мужчин, другий для жінок. Острови віддалені від Австралії три години їзди кораблем, а море роїться від акул. Каторжні пяниці не можуть навіть мріяти про втечу. Після вилікування від пяцького налогу депортовані повертають до краю і є пять літ під строгим наглядом поліції. Якщо пяниця знову поверне на давну дорогу, його вивозять на заслання вдруге та пристосовують тяжчі кари. На островах панує строгий режім. Пяниці мусять працювати фізично на полі й в домашньому господарстві під наглядом адміністрації. Для наших пяниць здалисяб також такі кари.

— **Ріжні вістки.** Наслідком снігових заметів на залізницях у південній Росії застрягло в снігу 60 потягів. — В Англії померло 1.155 осіб на грипу. — Пресовий літак, що вилетів з трьома журналістами з Льондону до Ліверпулю, пропав по дорозі. Нюйорська поліція арештувала трьох злочинців, що в 1933 р. схопили сина нюйорського багача Джона О' Конеля і вимантили від родичів значний окуп. — На березі Борнгольму море викинуло останки італійського корабля „Сан Матто", що затонув підчас останньої бурі. — На весну розпічнуться проби видобути трансатлянтійський корабель „Люзітанія", який затоплено в часі світової війни. Місце, де лежить корабель, точно означене.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові**, вул. Чарнецького 24, мав у місяці січні 54 катальогові числа приросту до ч. 27.154 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: етнографія 155, археольогія 16, історичні памятки 7, малюнки 16, рисунок 1, більші репродукції 57, видівки 24, альбоми репродукцій 2, фотографій 42, монети 2, банкнотів 106, фотокліші і фільм 18, підручна бібліотека 8. Жертводавцями були пп.: Бaлоровський О., д-р Барвінський В., Благодір О., Бок О., Бурса ім. митр. Шептицького, Гільтайчук, Добрянська І., Добрянський К., учит. Заклинський Б., рев. Кіцера О., д-р Левицький В., рев. Мельничук М., Мрочко О., Музикова Я., інж. Нанасек Ю., Островерха М., о. Пастернак І., Рудик Д., о. Садовський В., проф. Угрин М., Файґль Л., Хома М., д-р Чайковський Б., дир. „Червоної Калини", д-р Шуровський В. — Управа Музею складає всім щиру подяку. Відвідувачів було 51, у тім одна прогулька курсантов Союзу Українок та одна шкільна прогулька із Волині. Музей відчинений для гостей щодня від год. 8—13, у неділі і свята від год. 10—12.

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР ГАЛЯМИ — ЧАПЛІЦЬКОГО.

Виступ у Великому Театрі цих двох артистів стягнув масу публики. Такої переповненої салі давно не було підчас концерту! Цим разом цікавість публики була оправдана і з мистецького боку: обоє артисти дуже талановиті, дуже симпатичні (до речі: для естрадових виконавців проблема їх „симпатичности", себто цього невловимого „чогось", що мимоволі притягає людей — річ першорядної ваги!), а як на польські відносини — навіть першорядні. **Єржи Чапліцький** є нині безумовно найкращим баритоном у Польщі — дарма, що його оперова і співоча каріера ще недовга і властиво щойно починається. Його сила — в красці, волюмені і ширині „мясистого" голосу, в музикальности, з якою, як видно з кожної співаної ноти, він дає собі раду не тільки з „всяким" ритмом („камінь преткновенія"!), але й фразою, віддихом, динамікою і всім іншим. Деяка одноманітність інтерпретації є властне показчиком тої ще не надто довгої практики Чапліцького. Він співав велику програму (Прольоґ з „Паяців", арії з опер Монюшка, Рубінштайна, пісні і пісоньки польські, італійські, російські й ін.), дуже зручно достосовану своїм музичним чи бодай національним характером до танкових номерів своєї партнерки, які переплітали його точки. Словом: Чапліцький **справжній** співак і артист!

Акомпаніямент орхестри (п. Мунд) і п. Ліпчинської був дуже добрий.

Останній додаток на „біс" — при власному супроводі (браво, Чапліцький!) — був зайвий: пощо було після всіх цих добрих арій чи бодай безпретенсіональних пісеньок — співати циганський романс?!

Ант. Руд.

ЛЬОДА ГАЛЯМА.

Брак у Львові постійної опери, а з тим і постійного балету, є причиною, що кожночасний гостинний виступ визначних танкових особистостей чи ґруп стає справжньою атракцією не тільки для аматорів хореоґрафічного мистецтва, але взагалі для театральних бувальців.

Льода Галяма, найпопулярніша сучасна польська танечниця і б. прімабалеріна варшавської опери — це безперечно незрівняна віртуозка танкової техніки, одначе у її мистецькій індивідуальності не найшли ми від останнього її виступу у Львові (перед 2 роками) ніякої майже зміни, ніяких зусиль для пізнання нових форм вислову, ні риски цього неспокійного творчого шукання, яке питоме великим танечницям нинішнього дня. Галяма не спокушується на новітню танкову „фільософію" й абстракти, не стежить за всіми непроглядними можливостями хореоґрафічної фантазії, уникає „кучерявих тем", якими просяклі нові напрями і стилі, а йде по лінії простій, ясній, котрою найлекше трапити до душі глядача і дати йому мистецьке вдовілля. Тимто і її танки — це у більшості легко накреслені шкіци, у противенстві до танкових творів ширшої скалі, глибоко передуманих, багатих у зміст та експресію вислову.

Рухами легкими і прецизійними рисувала Галяма у просторі „Прощання" Шопена, Антракт з 4. акту оп. „Кармен" Бізета — повні ліризму „Настрої кавказькі" Рубінштайна і „Циганську Фантазію" Мошковського-Маклякевича та щирим гумором заправлену „Моряцьку ґротеску". Але найсильніше враження, що приневолювало глядача на хвилину призадуматись над танковою акцією, це з чуттям і виразним переживанням віддана „Прелюдія" Шопена та повна спонтанічної вибуховости і драматичної сили „Революційна етюда" Шопена.

Ніжним опаловим кольоритом, на тлі плавної мельодії Крайслера, мінилась мягко танкова пастеля „Вальс із мячиком". Наївні, прості, одначе палаючі темпераментом „Хлопські залицяння", оперті на народніх мотивах, закінчили цю цікаву мистецьку імпрезу.

М. Пастернакова.

Дописи.

КОМАРНО.

Ялинка в Комарні. Одно з найбільше діяльних у Комарні товариств, „Сокіл", улаштувало вперше від часу свого істнування дня 22. січня ц. р. в салі Українбанку ялинку, на яку прибули численно запрошені відпоручники українських установ у Комарні та молодь обох полів. Прийшло коло 130 учасників. Після поблагословлення і роздачі проскури о. свящ. Клішом засіли всі учасники до традиційної куті. Перший промовив до зібраних о. Кліш, взиваючи до єдности й організації. Від міщанства промовив як член-основник „Сокола" Андрій Калимон, від освітньо-культурних установ адв. м-р О. Утриско, від кооперації — м-р В. Ковтун, о. Я. Кузич. Опісля м-р З. Тершаковець виголосив гарно обдуманий реферат про світлий день 22. І. в історії українських змагань. Ялинку закінчив проф. М. Лішинський покликом до збірки на викупно Українського Городу у Львові, яка принесла 26 зол. Серед гарного патріотичного настрою при звуках орхестри „Сокола" і хору, який відспівав низку патріотичних пісень і колядок, провели учасники зі собою кілька годин на милій розмові.

—o—

Спорт.

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО КРАЮ У СЛАВСЬКУ.

Другий день змагань.

При поганих атмосферичних умовинах (мокрий твердий сніг) відбулись у середу 3. лютого ц. р. скоки до комбінації. Щойно другого дня виявилися наслідки організаційної праці К. Л. К., яке організує ці змагання. Отже скочня зле дібрана і тому змагуни не могли ніяк виявити своїх добрих форм. Мабуть тому Лопата і Рибачек, які минулими роками видали зі себе максімум праці і доброї волі, тепер не дописали. Причиною таких вислідів є рішуче невідповідна скочня. Тому теж К. Л. К. повинен у майбутньому підобрати кращу скочню, щоб змагуни виявили свою силу і форму.

Висліди скоків до комбінації.

1) **Хамула (Плай Львів) 406.7 точок**; 2) Пелюшка (К. Л. К. Львів) 375.0 т.; 3) Рибачек (КЛК Львів) 306.6 т., 4) Лупаца (КЛК Львів) 300 т.; 5) Бойцун (Плай Львів) 289.4 т., 6) Сліпко (Черник Львів) 282.1 т. Дальші місця заняли: Лев Назар (Плай), Левицький (УССК), Штанґламер (КЛК Славсько), Назар Богдан (Плай).

Дружинові висліди норвезької комбінації такі: 1) **К. Л. К. — 1.188.2**; 2) Плай — 1.066.7; Черник — 282.1 та УССК — 225.6.

В. С.

ҐАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ.

У вівторок 2. лютого ц. р. почалися у Криниці ґаківкові змагання за мистецтво Польщі.

Висліди першого дня такі:
Краковія — Варшавянка 1:0.
КТГ — Чорні 2:1 (1:0, 1:0, 0:1).
АЗС (Варшава) — АЗС (Познань) 3:0.
Висліди другого дня такі:
АЗС — КТГ 2:1 (0:0, 1:0, 1:1).
Чорні — Краковія 2:2 (1:1, 0:0, 1:1).
Варшавянка — АЗС (Познань) 3:0 (воковер).

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ. Рік XIII. Коломия, 1. лютого 1937. Зміст: Марійка Підгірянка: Магалі (вірш). — Загроза нації. — Дарія Віконська: Спогад І. — Якою повинна бути українка. — Наталя Королева — лявреатка. — 75-ліття І. Біберовичевої. — Ірина Вільде: Вікна напротіж (далі). — О. Кисілевська: Канарійські острови (далі). — Шлях до щастя в домі. — Марія Омельченко: З чужого жіночого світу. — Д-р В. Кисілевський: Чому англійці сильна нація. — Як поборювати кривуху. — Роман Коцик: Виноград — окраса селянської хати. — Статті на теми організаційні, охорони здоровля, господарські, вістки зза моря, звідомлення з жіночого руху, листування редакції, новинки, анонси.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО. Львів, лютий 1937 р. Р. XII. Ч. 2.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів січень 1937. Р. X. Ч. 1.

МІСІОНАР Пресвятого Ісусового Серця. Жовква, лютий 1937. Р. XE. Ч. 2.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр „Заграва"

ТЕРНОПІЛЬ:
5. II. Муравлі.
6. II. Голгота.

МИКУЛИНЦІ:
7. II. „Камо грядеши?" І. ч. Вініцій і Лігія.
8. II. II. ч. Смерть Нерона.

ТЕРЕБОВЛЯ:
9. II. „Камо грядеши?" І. ч. Вініцій і Лігія.
10. II. II. ч. Смерть Нерона.
11. II. Муравлі.

З Теребовлі театр загостить до Хоростова, Чорткова й Бучача.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДРОГОБИЧ:
5. II. Інваліди.

ТУСТАНОВИЧІ:
6. II. Циганський барон.
7. II. Шаріка.
8. II. Муж двох жінок.
9. II. Чорногора в огні (Довбуш).

З Тустанович іде театр до Східниці.

Великий Театр:

Пятниця, 5. II. год. 7.30 веч. „Подружжя".
Субота, 6. II. год. 7.30 веч. „Подружжя".

Кіна.

АПОЛЬО: „Пані міністер танцює"
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна".
ВАНДА: „Втеча". „Для тебе співаю".
ГРАЖИНА: „Тато жениться".
ЕВРОПА: „Легкодух".
КАСІНО: „Його золота рибка".
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Нащо працювати" з Фліпом і Фляпом.
КОПЕРНИК: „Марія Стюарт" з Фр. Марчом і додаток.
МАРУСЕНЬКА: „Пять дівчаток з Кавади".
МЕТРО: „Весільна ніч" з Анною Стен і Ґейрі Купером, „Передмістя" з Волесом Бірі.
МІРАЖ: „Виправа на планету Монго".
МУЗА: „Останній [illegible]" і пластична фільма.
ПАКС: „Папа Пій говорить до тебе".
ПАЛЯС: „Два дні в раю" з Евг. Бодо.
ПАН: „Жайворонок" із Мартою Еґерт.
РАЙ: „Смертельний скок" із Гарі Пілем".
СВІТ: „Смертельний скок" із Гарі Пілем".
СТИЛЕВЕ: „Сильветки", ревія „Вже по морозах".
ТОН: „Жовтий скарб" з Ґейрі Купером.
УТІХА: „Бюро пропавших людей" і ревія.
ХИМЕРА: „Під двома прапорами".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Французька Рівієра".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 5. лютого 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Гайднові й Вольфові твори, 20.10 Пісні в вик. хору, 20.30, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Розр. музика, **Білгород** (437) 18.00 Музика XVII ст., 18.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Форт. recitaль, 18.00 Сальон. музика, 18.30, 19.00, 20.10, 21.00, 22.00 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, **Відень** (507) 17.50, 18.00 Солісти, форт., віол., 19.25, 20.00, 21.00 „Кавалєрія рустікана" оп. Маскаґні, „Паяци" оп. Леонкавалло, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.10 Спів. рецітaль Е. Ламперт-Вольф (пісні Р. Штравса, Вольфа, Кеплінга), 20.10 Розр. музика, 22.30 Концерт, **Мілано** (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, **Париж** (1648) 17.00 Камер. музика, 18.45, 19.45 Спів. рецітaль, 21.00 Вок. концерт, 21.45, 22.00 Кабарет, **Рим** (421) 16.00 Солісти: форт., віол., 20.40, 21.00, 22.00 „Ля ботеґа фантастіка" оп. Ф. Йоріо.

Субота, 6. лютого 1937.

Берлін (357) 16.00 Веселе пополудне для старших і молодших, 19.15 Давня музика, В. Дрозін барит., **Брюселя фл.** (322) 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 „Травіята" оп. Верді, **Будапешт** (550) 12.05 Орх. концерт, 17.30 Спів, 18.40, 19.00 Сальон. музика, 21.10 Джез, 22.05 Концерт оп. орх., **Відень** (507 10.50 Сільська музика, 15.35 Веселі пісні на хор, 17.30 Співаємо нар. пісні, 20.25, 21.00 „Спів, сміх, танок", попурі Грубого, **Кенісвустергавзен** (1571) 10.30 Авд. для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.15 Нар. пісні й танки, хор, капеля, 20.10, 21.00 Вечір танку **Мілано** (369) 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 24.00 „Дівча із Заходу" оп. Пучіні, **Мінхен** (405) 13.15 Орх. концерт, 15.20 Вес. авдиція, 20.10 Вечір фільм. мельодій, орх., солісти, **Париж** (1648) 14.15 Спів. рецітaль, 17.30, 18.00, 19.00 Орх. конц., 21.45 22.00 „Расін у музиці" симф. концерт, **Рим** (421) 17.15 Танк. музика, 19.00 Розр. музика, 22.00 Комедія.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 5. лютого 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.35 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Авдиція для старших дітей: „Запусти", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симфонічні твори Р. Штравса, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Пес на подвірі, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Молодь перед мікрофоном: Вісім літ за двацять хвилин, 15.55 Туристичний інформатор, 16.00 Різні коляди, з гр. пл., 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Сонати з гр. пл., 17.00 Над Амуром, 17.15 „Чортівський ґадень" оп. Кальмана (фрагм.), 17.50 Актуальна гутірка, 18.00 Спортові вістки, 18.06, 18.16 Спортовий порадник, 18.20 Вимова покоролівських замків, 18.30 Ф. Супе: Легка кавалерія, увертюра з гр. пл., 18.40 Дещо про крамниці, купно та клієнтів, 18.50 Огляд хліборобської преси, 19.00 „Органіст із Поніклї", новеля Г. Сенкевича, 19.20 З піснею по краю, 19.45 Оперовий фрагмент, 20.00 Музична гутірка, 20.15 Симфонічний концерт: орх., Е. Бандровська, спів, 21.00 Вечірній денник 22.30 Легенда про Фариса, 22.45 Танкова музика з гр. пл.

Субота, 6. лютого 1937.

6.30 Ранішній денник, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Балада в музиці, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Театр Уяви для дітей: „Соловейко" казка Андерзена, з муз. ілюстрацією, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Легка музика з гр. пл., 15.50 Огляд жіночих видань, 16.00 Лебединий спів, гр. пл. (Слезак, Вітас, Васа Пшигода), 16.15 Орхестра, 17.00 „Підковелок" муз. авд., муж. хор, нар. орх., 17.20 Плита за плитою, танк. музика, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Рекламовий концерт, 18.35 Львівський актуальний фейл., 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Нова Польща за океаном, польська музика, 19.45 Котильйон пісеньок, легка муз. авд., сальон. квартет, джез. орх., хор міш. солістів, 20.30 Поетичні новинки, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Легка музика, орх., 21.55 Карнавалова сирена, 22.30 Трансм. з Берліна: Танкова музика.

Радіокутик.

ПЛЯНИ ПЕРЕСЛАНІ РАДІОТЕЛЕҐРАФІЧНИМ ШЛЯХОМ.

З Ню Йорку до Парижа переслано радіотелеграфічним шляхом пляни американського павільону на Виставі Штуки і Техніки. Це був перший випадок, щоб архітектонічні проекти в цей спосіб переходили через океан, і тому трансмісія відбулася з деякою урочистістю в присутності зацікавлених осіб. З огляду на те, що американці дещо спізнилися з виставовими працями, йшло про заощадження 6-ти днів подорожі пароплавом. Радіові хвилі показалися в цьому випадку дуже корисними.

ПРОМОВА АНҐЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

В теперішньому часі, завжди коли через мікрофон промовляють видатні особи, їх голос утривалюють на кружках і зберігають в архивах. Коли б. король Едвард VIII виголошував свою останню промову до народу, одна з американських фірм утривалила її на кружках і в міліонах штук кинула на ринок.

ДЮГАМЕЛЬ — ЧЛЕНОМ РАДИ ФРАНЦУСЬКОГО РАДІЯ.

Французькі часописи висловлюють здивування, що на листі осіб, які входять до щойно визначеної Головної Програмової Ради, знайшовся найголосніший ворог радія — Жорж Дюгамель, знаний поет, повістяр, фільософ, академик і редактор часопису. Від кількох літ він веде проти радія гостру й уперту кампанію. Чи скористає він тепер зі своїх впливів у радію, щоб забити свого давнього ворога, чи скористає з цієї номінації, щоб „навернутися"?

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.80, 88.95, Доляри американські 5.29, 5.26 і пів, доляри канад. 5.28.50—5.26.00, Фльорени, гол. 290.95—288.55, Франки фр. 24.70—24.56, Франки швайцарські 121·25—120.45, Фунти анґл. 25.95—25·79, Ґульдени данц. 100.20—99.80. Корони ч. 16.00—15.58. Кор. дан. 115.85—115.05, Кор. норв. 130.43—129.45, Корони шв. 133.78—132.80, Ліри італ. 23.30 — 22.50, Марки фінл. 11.47 —11.00, Марки нім. 124 — 120, Шил. австр. 94.50—93.50. Марки нім. срібні 127 —123.

Акції.

Банк Польський 109.00, 109·75, Лільпоп 13.00, Моджеїв 6.75, Стараховичі 32.00, Габербуш 36·75.

Папери.

3 поз. інвест. 1. ем. 64.00, серія 82.50, 3 поз. інвест. 2. ем. 64.75, серія 83.25, 5 поз. кон. 54.50, 4 прем. дол. 46.75, 7 поз. стабіл. 447.00, купон 151.28, 4 консол. 51.38, 49.75, 50.00, два ост. дрібні.

Тенденція для позичок вдержана.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 4. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагонстація заладовання:

	льоко ст. заладов:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	24·75—25·75
Жито збір. 694 гр/л. 3%	21·00—21.50
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	20·50—20·75
Овес легко залощ. 444	18·50—19·00
Овес не задощ. 456	19.00—19.50
Гречка 10%	26·80—27.00
Кукурудза жовта	19.00—19·25
Кукурудза червона	20·25—20.50
Коноп. сімя	38.00—39.00
Соняшникове сімя	39.50—40.00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	62·00—64·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	50.00—51·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	43·00—44·00
фасоля краса рафована	27.00—28·00
Фасоля цукр. ручно виб.	33·00—34·00
Конюшина чер. натур.	100.00—105.00
Конюшина чер. без каняки	110.00—115.00
Конюш. ч. без каняки 96%	115·00—120·00

Пшениця дальше подешевіла. Ціни інших родів збіжжа не змінені. Тенденція не однакова: на пшеницю зниждкова, на інші продукти вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 4 лютого п. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.65 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.70 „
масло експ. включно з експ. опакув. платить дефінітивну ціну від 1. лютого ц. р.	2.70 „
молоко від 11. 1. ц. р. . .	0.16—0.17 „
яйця	3.90 „

Тенденція на масло і на молоко вдержана, на яйця легко зниждкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 4. II п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці льоко подвіря птахосарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді	1.15 зол.
Індики I. кл., добре умясені, повногруді	1.00 „
Курки молоді I. кл. біло й жовтоніжки від 1.70 кг. вгору	1.00 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вп. Пан Проф. Балаким зложив замісць цвітів на домовину бл. п. д-ра Степана Федака 20.— зол. (двацять зол.) до моєї диспозиції. За жертву щиро дякую. — **о. Леонтій Куницький.**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.